

Izšla ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20.— Din za inozemstvo 30.— neobvezno

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1. Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištvo:

Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnici:

Maribor, Barvarska ul. 1

Celje, Aleksandrova c.

Račun pri pošt. čekov. zavodu št. 11.812.

Ljubljana, 22. marca. Danes in jutri zboruje v Ljubljani jugoslovensko Sokolstvo. Delegati iz vsakega delovne naše široke domovine so se speli na resno posvetovanje, kako pomnožiti in poglobiti sokolsko idejo v delo med Jugoslaveni.

Mnogokrat se je že trdilo, da naš narod za osvobodjenje ni bil na znanosti še pripravljen. In res, prva leta naše svobode nam svedočijo o tem. Če smo glede tega prej zakasneli, za dolga plačujemo sedaj težke obresti. Tem bolj se moramo pripraviti vsakega sredstva, ki je v stanu pospešiti razvoj razkosanih udov v edinstven narod. V tem procesu je država s svojimi sredstvi vselej v toliko na slabšem, ker vzbujajo sum, da temelje na njej; in ta sum je sam na sebi že opasna in odbijajoča. Najboljša metoda je ustovojno organizirano delo državljanov. In pri tem se nam zdi, da boljše vzgojnega pomočnika ni bilo mogoče niti misliti, kakor ga je naš narod našel v Sokolstvu.

Nravno in telesno zdrave državljanje z razvitim državnim, demokratičnim in jugoslovenskim mišljenjem najraje, to hoče Sokolstvo! To delo ni izven dnevnega političnega boja, nima, nesebično.

Ni dvoma, da je napredek Sokolstva v Jugoslaviji precejšen. Nešteto vrst, pričakovanih, a še več nepričakovanih je bilo treba premagati, odkar je nepozabni dr. Ivan Oražen prvi združil celokupno naše Sokolstvo pod enim praporom. Iz tekmovalstva med zagovorniki bolj intenzivnega in med branitelji ekstenzivnega se razvija pravilna srednja linija, ki priznava, da so vse lepe ideje, če ne gredo v široko maso, na papirju, niso pa uvidevne, da je še toliko manj, ki je ne družita duha in discipline, brez trajne vrednosti. Kakor ni Sokolstva brez sistemske telovadbe, tako ga ni brez idejne porbenosti in prosvetnega dela. Ideja, goreča, privravljen na svet, na naskok, šele daje telesu kri. Če ni fanatizma in apostolstva, manjka gonilne sile. In če ni skrajne poštenosti, nastopi odvrtna ekskluzivnost. Sokolske ideje so tako zdrave in pravilne, pravno tako visoke, da zaslužijo čim največ fanatičnega in strastnega poleta. Čim bolj bo vroč strip njegove krvi, bolj bo Sokolstvo magovito in privlačno. Čim bolj bo posledno in neizproseno, toliko globlje srca promiknejo žarki njegove zvoje.

Zaman se trudijo nasprotniki, da zavlečejo Sokolstvo v valovje dnevne politike. Metoda prave sokolske polemike je delo, ki z uspehi razoroži protivnika. Na tej metodi se razbija tudi vsa obrekovalna kampanja klerikalizma proti Sokolstvu. Zato pa smo prepričani, da se poslednemu delu Sokolstva ne more trajno ustavljati noben aparatizem.

V beli Ljubljani zbranim sokolskim delavcem kličemo iskreni: Zdravo!

Italijanske neprilike pri vladarskih posetih

Rim, 22. marca. e. Razburjenost Italijanske javnosti vsled odgoditve poseta rumunske kraljeve dvojice v Rimu se še ni polegla, pa prihaja že druga podobna nevarnost. V drugi polovici meseca maha bi se moral vršiti napovedani poset Italijanske kraljeve dvojice v Londonu, da je kar nenadoma prišlo vmes vprašanje Džube in se v političnih krogih resno razpravlja o tem, ali bi ne kazalo tudi tu odgovoriti poseta ali pa vsaj stvar urediti tako, da bi kraljevo dvojico ne spremljal na posetu v London ministrski predsednik Mussolini. Zelo negotovno je tudi, ali naj spremljata kraljevo dvojico tudi prestolonaslednik in princesa Malafida. Ore tu pač za to, da ne bi ta poset napravil slabega vtiska v Bruslju, kjer naj bi po dosedanjih kombinacijah prestolonaslednik dobil nevesto, in v Bukarešti, kjer naj bi princesa Malafida dobila ženina, dočim bi pa poset v Londonu moral vzbuditi domnevo o drugim usmerjenih ženitovanjsko-političnih kombinacijah.

TALIJANSKO-RUMUNSKI SPOR V ANGLEŠKI LUČI.

London, 22. marca. e. Z ozirom na odgoditev poseta rumunske kraljeve dvojice v Rimu piše "Manchester Guardian" med drugim: Italija v nasprotju z Anglijo in Francijo ni ratificirala in ne kaže nikake želje, da bi ratificirala pogodbo iz leta 1920, ki priznava Rumunski pravico, da si anektira Besarabijo. Tako je razumljivo, zakaj Italija v trenutku, ko se poraja rumunsko-ruski spor ne želi imeti v svojih hiši rumunske kraljeve dvojice.

Burja v Narodni skupščini

RADIKALI ZAVLAČUJEJO VERIFIKACIJO. — OGORČENI PROTESTI IN PRETNJE OPOZICIJE. — PRORAČUNA POSTEGNA IN POLJEDELSKEGA MINISTRVA SPREJETA.

Beograd, 22. marca. p. Danes se je izvršil prvi ostri spopad med vlado in opozicijo. Proti pričakovanju so namreč radikali vztrajali na tem, da se seja verifikacijskega odbora skliče še le v sredo 27. t. m. ob 4. popoldne, kar je izzvalo v opozicijskih vrstah ljuto ogorčenje.

Za sejo Narodne skupščine je vladal velik interes. Zbornica in galerije so bile polne. Takoj po otvoritvi seje se je pokazala razburjena napetost. Predsednik Jovanović je prečital pismo demokratskega kluba, ki naznanja, da posl. Anastasijević in Trajko Arsić (ki sta v decembru izstopila iz dem. stranke) nista več člana demokratskega kluba, zato naj se ju briše kot mandatorja kluba v parlamentarnih odborih, zlasti ne moreta več biti namestnika v verifikacijskem odboru. Predsednik je naznanil, da je vprašal oba imenovana poslance, ki pa se nista hotela izjaviti. Zato bo zadevo predložil konferenci načelnikov klubov. Ta izjava je izzvala živahne proteste pri demokratih in protiklic pri radikalih, ki sedaj zahtevajo za posl. Moserja izključitev iz verifikacijskega odbora, češ da je bil izvoljen na radikalski listi, sedaj pa je prešel v opozicijo.

Nato se je priglasil posl. Pečić za besedo, da stavi na predsednika vprašanje. V skupščini je nastala velika napetost. Posl. Pečić (dem.) je v ostrem govoru, ki ga je opozicija spremljala z burnim odobravanjem, odzgodil postopanje posl. Gjuričica kot predsednika verifikacijskega odbora ter je vprašal predsednika skupščine 1. ali mu je znano, da posl. Gjuričić noče takoj sklicati verifikacijskega odbora ter tako ovira celo vrsto poslancev, da pridejo izvrševati svojo poslaniško dolžnost; 2. ali je predsednik skupščine pripravljen odrediti, da se verifikacijski odbor nemudoma skliče?

Predsednik Jovanović odgovarja, da mu je znano, da je posl. Gjuričić sklical verifikacijski odbor za 27. t. m., poslanec Gjuričić je predsednik odbora in sklicanje seje je njegova stvar. Skupščinski predsednik se v to ne more mešati. Njegova dolžnost je le skrbeti, da odbori redno delajo.

Tu je opozicija prekinila predsednika z viharnimi protesti. V dvorani je zavladal tak trušč, da ni slišati ničesar, razen posameznih klicev: «Gjuričić naj odstopi! Vrgli ga bodemo! Opozicija ima več čino! Dajte ostavko!»

Predsednik zvonil zaman in konečno prekine sejo. Med odmorom so se zbrali ministri na konferenco.

Po zopetni otvoritvi seje je predsednik nadaljeval svoje izjavo, češ da se vrača občutek nekorektnosti. On kot predsednik želi, da vsak odbor čim bolj po-

speši svoje delo, ne more pa predpisovati kedaj naj se vršijo seje odborov.

Posl. Pečić je odzgodil na odgovor kot neiskren in kot dokaz, da so radikali odločeni zavlačevati rešitev tako važnega vprašanja, kakor je prihod poslancev, ki so se dosedaj absentirali. Zalostno je, da jim predsednik skupščine pri tem pomaga in sicer proti vsem predpisom poslavnika in parlamentarne običaja.

Predsednik Jovanović se je branil v ponovnem odgovoru, nakar je predsednik verifikacijskega odbora M. Gjuričić skušal opravičevati svoje postopanje, češ najnost verifikacije je predpisana samo pri početku zasedanja nove Narodne skupščine, ne pa po enem letu. Sedaj je nujen državni proračun in čim bo ta sprejet bo verifikacija takoj na vrsti. V ostalem morejo priti poslanci, ki so izročili poverilnice že pred verifikacijo v zbornico.

Posl. Pečić je zavračal Gjuričičeve argumente kot prazne izgovore. Verifikacija ne vzame skupščini nobenega časa na škodo proračuna. Ponavlja zahtevo, da se še danes popoldne ali jutri dopoldne skliče seja verifikacijskega odbora.

Posl. Gjuričić vztraja, da se ne more preči.

Ves čas je trajal v zbornici velik hrup ter so se radikali in opozicijski obkildali z ostrimi klici. Med poslancem Bedjančičem (kler.) in poslancem Grigonom (rad.) je prišlo skoraj do osebnega spopada. Zaključna izjava posl. Gjuričiča pa je izzvala nov vihar. Opozicija kriči: Vam še pokažemo! Sram Vas bilo! Zapirate vrata parlamenta poslancem, da se še par dni vzdriže!

Le polagoma se zbornica pomiri ter preide nato na dnevni red: specialno razpravo o budžetu ministrstva pošt in telegrafa. Radikalec Zarko Miladinović, bivši minister pošte in brzojava, je hvallil delo sedanjega ministra in poudarjal njegove zasluge za promet. Njegov govor sta prekinjala z medklici poslanca Agatonovića in Miletića. Demokrat Agatonović, klerikalec Vrečko ter zemljoradnik Kakanović so ostro kritizirali poštne razmere. Nato sta govorila minister pošte in brzojava Velja Vukičević in finančni minister dr. Stojadinović, nakar je bil budžet ministrstva pošte in brzojava sprejet.

Nato je zbornica prešla na razpravo o budžetu ministrstva poljoprivrede in vod. Govorili so posl. Mihajlo Pavlović, Hussein Alić, P. Stanković, Prođen in Pučelj ter končno minister Krsta Miletić. Budžet je bil sprejet.

Razprava o budžetu ministrstva trgovine in industrije ter šum in rud se bo vršila v ponedeljek.

Poostritev konflikta med vlado in opozicijo

V PONEDELJEK SE PRICNE ODLOČILNA BORBA? — DANAŠNJI SESTANKI OPOZICIJE. — KONFERENCA MINISTROV. — RADICEVCI SE ŽE ZOPET NAPOVEDUJEJO.

Beograd, 22. marca. p. Današnji konflikt med vlado in opozicijo je situacijo silno poostiril.

Se dopoldne so se sestali šefi opozicijskih skupin, da sklepajo o nadaljnem postopanju. Konstatirali so, da so vlada in radikali prekršili dolžnosti primitivne parlamentarne lojalnosti napram opoziciji, ki se sedaj čuti prosta obveznosti, ki jih je prevzela glede proračunske debente. Zato bo od ponedeljka naprej opozicija najbrž zopet živahno posegla v razpravo brez obzira na to, ali bo potem budžet dne 28. marca v celoti sprejet ali ne.

Popoldne ob 5. uri se je vršil sestanek opozicijske večine verifikacijskega odbora. Vršila se je razprava o tem, ali naj večina sama skliče sejo odbora in voli novega predsednika ali ne. Definitivno se bo o tem sklepalo v ponedeljek dopoldne.

Šefi opozicijskih strank Davidović, Marinković, Korošec in Spaho so popoldne ponovno konferirali o taktiki proti vladi, ki očividno hoče preprečiti prihod radičevcev v Beograd.

Zvečer je posl. Spaho telefonsko govoril s predsedstvom HRSS v Zagrebu. Kakor se zatrjuje je sporočil radičevcem da naj nemudoma pridejo v Beograd. Po poslovniku imajo tudi oni poslanci, katerih mandati še niso verificirani, pravico prisostvovati sejam skupščine. O rezultatih svojega razgovora je nocoj poročal dr. Spaho Ljubi Davidoviču in drju. Korošcu. Po tej konferenci se je raznesla govorica, da pride v ponedeljek v Beograd 15 radičevcev, v torek pa vsi ostali, katerih poverilnice so izročene.

V opozicijskih krogih vlada optimistično razpoloženje in splošno se napo-

veduje za ponedeljek pričetek najostrejše borbe v parlamentu. Zvečer so se širile vesti, da pripravljajo Srnaoci demonstracije in napade proti radičevcem ako pridejo v Beograd. Policijska o tem ni nič znanega poročala in se ta govorica očividno širi iz interesiranih krogov. Beograd že dolgo ni bil politično tako razburjen, kakor je danes.

Zagreb, 22. marca. r. Nocojšnji «Hrvat» v uvodniku z vso gotovostjo najavlja, da radičevci odidejo v Beograd čim se verificirajo njihovi mandati. In tedaj mora Pašić na vsak način pasti, češ, da mu borba proti verifikaciji ne more dati rezultata, kakršnega želi. Situacija je zrela in je prav za prav vseeno, kdaj kriza nastopi tudi formalno. Izhoda za Pašića ni drugega kakor demisijska.

POSVETOVANJA MINISTROV.

Beograd, 22. marca. r. Danes popoldne od 18. do 20. se je vršila konferenca ministrov, ki je bila sklicena iznenada. Konferenca so se udeležili ministri doktor Stojadinović, dr. Nišić, dr. Perić, doktor Vujičić in general Pečić. Ministri so razpravljali v prvi vrsti o politični situaciji, zlasti o poročilih, ki so pravkar prispela iz Zagreba. Značilno je, da so ministri po seji izjavljali, da je po njihovem mnenju izključena možnost ustvaritve režima sedanjega opozicijskega bloka.

SE ENA RADICEVSKA POVERILNICA.

Beograd, 22. marca. r. Danes popoldne je dr. Spaho izročil podpredsedniku narodne skupščine Dragovici poverilnico poslanca Ivana Bartolovića. Tako je doslej izročeni 55 radičevskih poverilnic.

V torek se proklamira grška republika

MONARHIŠTIČNI OFICIRJI ZOPET SPREJETI V ARMADO.

Atene, 22. marca. j. Parlament je zopet sklical za ponedeljek: V torek se proklamira grška republika.

Atene, 22. marca. s. Vlada objavlja dekrete po katerih se več sto častnikov, ki so bili zaradi udeležbe na protirevolucionarnem gibanju leta 1923 črtani iz vojske, zopet pokliče v aktivno službovanje. Vlada meni na ta način, zopet doseči nacionalno spravo, ne da bi se ozirala na intransigentne rojalistične voditelje, ki agitirajo proti tej spravi.

Grška republika se bo končno objavila po proklamirani v torek, to je na dan obletnice grške neodvisnosti.

Bivši ministrski predsednik Zaimis je poslal kralju pismo, v katerem ga roti,

naj odstopi in tako omogoči povratek normalnih razmer v Grčiji.

Atene, 7. marca. e. «Agence d'Asie» javlja, da je ministrski pred. Papanastasiu sprejel načelnitvo atenskega trgovskega združenja, čigar odbor mu je izjavil popolno soglasje z njegovo politiko in mu zagotovil podporo trgovskih krogov v dosegu notranjega mira. Papanastasiu je izjavil odposlanstvu, da bo tudi kljub odporu opozicije s podporo naroda stvaril republiko in izmirjenje med strankami.

Washington, 22. marca. s. Amerika je vzpostavila diplomatske odnose z Grčijo. Predsednik Coolidge je imenoval Laughlina za poslanika v Atenah.

Pomiloščenje duhovnikov v Rusiji

Moskva, 22. marca. s. Predsedstvo centralne eksekutive sovjetske Unije je danes sklenilo ustaviti postopanje proti patriarhu Tihonu in proti trem soobtoženim duhovnikom Finomenovu, Burevu in Stagnickemu. Nadalje je centralna eksekutiva določila, da se desetletna ječa, v katero je bil obsojen nadškof Czepliak, izpremeniti v izgon z omejnimi sovjetske Unije.

PAPEŽEV GOVOR V KONZISTORIJU.

Rim, 2. marca. j. Po informacijah «Tribunes», bo obsegal govor, ki ga bo imel v ponedeljek papež v konzistoriju, tudi več političnih točk, ki se bodo tikale francoskih škofij in položaja katoliške cerkve v Rusiji.

KREDITNE PONUDBE JUGOSLAVIJI.

Beograd, 22. marca. r. Po informacijah «Vremena», so ponudili naši državni posojilo tri denarne skupine: ameriška, angleška in dunajska. Zadnja ponudba je bila odbita, ker so bili pogoji nepovoljni. Govori se, da nam ponuja posojilo tudi noka švicarska skupina, ki pa baje zahteva eksploatacijo državnih rudnikov v Sloveniji(?)

ŠVICARSKO POSOJILO ZA BEOGRAD.

Beograd, 22. marca. r. «Odjek» piše, da je dr. Marinković v imenu Hipotekarne banke najel posojilo 15 milijonov švicarskih frankov pod zelo povoljnimi pogoji. Posojilo se bo uporabilo za vzpostavitev in razširjenje Beograda.

ANGLEŠKO-RUSKA KONFERENCA

Pariz, 1. marca. e. Angleško-ruska konferenca, ki bo imela nalogo, da reši vsa politična in gospodarska vprašanja, izhajajoča iz priznanja sovjetske vlade s strani Anglije, se bo vršila prvi teden v mesecu aprilu.

Ekspezo rumunskega zunajnega ministra

Bukarešta, 8. marca. s. Danes je imel v zbornici v odgovoru na interpelacijo poslanca Lupula zunanji minister Duca izbršen ekspezo o rumunski zunanji politiki zadnjega časa. Izjavil je, da sleduje Rumunija odkritosrčno in globoko mirno politiko na podlagi ravnotežja, ki so ga ustvarile mirovne pogodbe. Ta politika se praktično uresničuje z vzdrževanjem tesnih in prijateljskih vezi z zavezniškimi velesilami, z intimnimi prijateljskimi odnosi do sosednjih držav, ki imajo z Rumunijo skupne interese in z izboljšanjem odnosov do vseh ostalih držav.

RUSKO-RUMUNSKA KONFERENCA.

Dunaj, 22. marca. s. Sinoči je dopela semkaj rumunska delegacija za rumunsko-rusko konferenco. Delegacij načeljuje rumunski poslanik v Sofiji Langa-Rascanu. Ruska delegacija pod vodstvom Krestinskkega je dospela še le nocoj, tako da se bodo pogajanja začela še le v ponedeljek. Rumunska delegacija je danes dopoldne posetila avstrijskega zunanjega ministra dr. Grünbergerja.

STAVKA TRAMVAJSKIH USLUŽBENCEV V LONDONU.

London, 22. marca. e. Danes zjutraj je po večdnevnih brezuspešnih pogajanjih izbruhnila stavka uslužbencev pri tramvajih in omnibusih. Ves tramvajski promet je ustavljen, omnibusov pa je v prometu samo okoli 300, ki jih vodijo lastniki sami. Ob ogromni razsežnosti mesta pomenja ta stavka velikansko oviro v prometu in rednem razvoju življenja v mestu. Stavka okoli 40.000 uslužbencev,

Rusko-kitajski spor

Moskva, 22. marca. e. Ruski tisk živahno komentira držanje Kitajske, ki se upira ratifikaciji sporazuma za mandžursko železnico in dostavlja, da bo sovjetska vlada, ako Kitajska ne izpolni svojih obvez, dala zasesti Mandžursko. Li Tiao, kitajski zastopnik v Moskvi, kateremu pa sovjetska vlada odreja službeni naslov poslanika, je posetil Čičerina, ki ga je prosil, da naj opozori kitajsko vlado na nevarnost položaja, nastalega vsled odpora Kitajske vlade proti ratifikaciji že sklenjenega sporazuma. Ne prijateljski čim Kitajske vlade bi mogel imeti obžalovanja vredne posledice, za katere bi odgovornost morala nositi vlada v Pekingju. Tu se zatrjuje, da je spor nastal zato, ker se je Francija uprla sporazumu z ozirom na to, da je veliko milijonov francoskega kapitala vloženi v mandžursko železnico.

URADNIŠKE ZADRUGE HOČEJO PREVZETI BELJE.

Beograd, 22. marca. p. Glavni odbor Zveze nabavljajnih zadrug državnih namoščencev je sklenil na današnji seji, da se udeleži natečaja za zakup državnega imetja Belje. Pogodba, ki se sklene pri tej priliki, bo veljala 35 let.

IZGREDI V DUBLINU.

London, 22. marca. j. Včeraj ponoči je prišlo v Dublinu do burnih prizorov. Irška vlada je dala zapreti s četami in tanki skupino hiš, kjer so odpuščeni častniki hoteli zborovati. Zborovanje je bilo razgnano in številni častniki aretirani.

KONFERENCA ZA RAZOROŽITEV

Washington, 22. marca. e. Zbornica je enoglasno sprejela predlog, ki poziva predsednika Coolidgea, da prične pogajanja za sklicanje konferenco za razorožitev.

NOVI MADŽARSKI POSLANIK V BEOGRADU.

Beograd, 22. marca. p. Danes je kralju izročil svoje poverilnice novi madžarski poslanik na našem dvoru Andras Dehory. Izročitev poverilnic se je izvršila po običajnem ceremonijelu.

GOSPODARSKA POGAJANJA Z MADŽARSKO.

Budimpešta, 22. marca. s. Za ureditev nerešenih vprašanj med Madžarsko in Jugoslavijo so danes pričela v Budimpešti neposredna pogajanja med zastopniki obeh vlad, ki se tičejo predvsem provizorne ureditve trgovskega prometa in veterinarskih vprašanj.

Inozemske borze

22. marca:
CURIH: Beograd 7.10, New-York 578.125, London 24.87, Pariz 80.60, Milan 24.90, Praga 16.775, Budimpešta 0.0085, Bukarešta 3.05, Sofija 4.22, Dunaj 0.00815.
TRST: Beograd 28.70 do 28.95, Dunaj 0.0825 do 0.0835, Budimpešta 0.08 do 0.045, Praga 67.10 do 67.60, Bukarešta 11.50 do 12.25, Pariz 122 do 128.50, London 100 do 100.25, New-York 23.15 do 23.30, Curli 400 do 405, dinar 28.70 do 28.95, dolar 23.15 do 23.30, carinski franki (20 zlatih) 89.50 do 90, uradni tečaj zlato lire 451.18.

LONDON: Beograd 850, Berlin 10, Pariz 89.85, Milan 99.62, švic 24.86, New-York 429.50, Dunaj 805.000, Bukarešta 828, Budimpešta 270.000, Praga 148, Varšava 40.000.

NEW-YORK: Beograd 122, Berlin 22.75, London 429.18, Pariz 583, švic 17.24, Italija 482, Dunaj 14.12, Budimpešta 15, Praga 290.

KUPUJTE OLIMPIJSKE SRECKE v korist fonda za udeležbo naših sportnikov na svetovni olimpijadi v Parizu.

Vlastimil Tusar

Berlin, 22. marca. h. Poslanik in pooblaščen minister češkoslovaške republike Vlastimil Tusar je danes ob 18.45 nenadoma umrl za srčno boleznijo, na kateri je zadnje čase trpel.

Poslanik Tusar je bil rojen leta 1880. v Pragi. Dosegel je torej starost 43 let. Njegov oče je bil odvetniški uradnik. Vlastimil je obiskoval spodnjo gimnazijo in trgovsko šolo, ter postal nato trgovaški pomočnik. Že kot mladenič je vstopil v češko socialno demokratično stranko. Leta 1897. je postal tajnik praške politične organizacije te stranke ter leta 1903. urednik strankinega organa «Rovnost». Kmalu je stal poleg Némca, Soukupa, Habrmana, Tomaška, Wintra v prvih vrstah češke socialne demokracije. Leta 1911. je bil izvoljen v Brnu proti klerikalcu dr. Dolanskemu za državnega poslanca, leta 1913. pa za deželnega poslanca.

V dunajskem parlamentu se je kmalu izkazal kot zelo nadarjen politik, moč uglasjenih form in posebno kot izborni taktik. Leta 1917. je stal nekdanji trgovski pomočnik že v ospredju tedanjega avstrijskega parlamentarnega življenja in je bil izvoljen za podpredsednika dunajskega državnega zbora.

Ko so Čehi z lastno njim organizacijsko sposobnostjo pričeli pripravljati na jesen 1918. likvidacijo svojih upravnih odnošajev z Dunajem, je bil Tusar postavljen na čelo tega dela in je po prelomu kar avtomatično prevzel zastopstvo čsl. države na Dunaju. V tem svojstvu si je stekel za svojo domovino velikih zaslug.

Postal je tudi član prvega češkega parlamenta in ko je odstopilo revolucionarno ministristvo drja Kramaša je Vlastimil Tusar sestavljal v juliju 1919. drugi parlamentarni koalicijski kabinet, ki je trajal do zaključka ustavotvorne skupščine. Nova vlada se je sestavila 25. maja 1920., tudi njej je natočeval VI. Tusar, ki je ob enem vodil resort vojnega ministristva. Vseled notranjih sporov v soc. demokratiški stranki je Tusarjeva koalicijska vlada demisionirala v septembru 1920. ter se umaknila uradniškemu kabinetu drja Černega. Tusarju je bilo ponudeno mesto poslanika v Berlinu, ki ga je sprejel.

Njegovo delovanje v glavnem mestu Nemčije je bilo zelo zaslužno in Tusar je v znatni meri pripomogel, da so odnošaji med obema državama ostali nazivlje velikim tekočam zelo dobri. Še te dni je Tusar s svojimi intervjuji in član ki prav energično posegel v brezvestno intrigio, zasnovano s falsificiranimi dokumenti proti čsl. republiki in Franciji.

Njegova smrt bo bridko odjeknila med bratskim čsl. narodom, ki je izgubil v Vlastimilu Tusarju enega svojih najsplošnejših in najdelavnejših državljanov. Njegov postanik Tusar je bil mož samostojnega in ljubeznivega značaja ter vedno tudi vnet zagovornik češkojugoslovskega bratstva. Slava njegovemu spominu!

„Svetno in nadsvetno“

Vprašanje, ali sme škof uprizoriti v cerkvah strankarske prireditve z imenom «misijon», kjer domači in tuji duhovni razsajajo ves teden nad «Jutrom» in «Domovino», prete naročnikom z bojkotom na tem, s peklom pa na onem svetu, jih pade iz spovednice in na prižnicah z obljubo odpuščev priporočajo «Domoljuba», je izzvalo prav veselo debato. Mi jo vodimo z argumenti razuma. SLS pa je mobilizirala svoje profesorje. «Slovenec» kar mrgoli učenih izrazov in se korajžno lovi okoli dolgočasnih teoloških citatov. Začne čitati in konča, a stvar je pisana tako zavito, da ne veš, kaj je pisec pravzaprav hotel reči. To pa razumemo, da hoče SLS dokazati, da sta klerikalizem in krščanstvo eno in isto in da kdor je kristjan, mora biti pristaš SLS. Katere njene struje, ali Remčeve ali boljševiske, to ni še razsojeno.

Mi bi pa radi to vprašanje reševali čisto s priprostim razlogi, tako da more slediti vsak, ki so mu mogočani in srec v redu. V to svrhu smo že večkrat vprašali, kako je bilo takrat, ko je gosp. Škof preklinjal in se je za njim vsa njegova čreda zgražala nad muzo nad Prešernovim spomenikom. Doselovno na iste učene razlage se je škof s svojo družbo skliceval, ko se ga je vprašalo, kaj mu ta muza mar. Danes je že preko 20 let minulo in praksa je pokazala, kdo je imel glede pobujljivosti uboge muze prav. Ostal je le spomin, da se je eksponent cerkve brez potrebe osmežil. Ali ne čutijo pisli «Slovenčevih» zavijanj, da je gonja proti «Domovini» ravno tako nereana?

Drug primer: Ni še 20 let tega, kar so duhovniki morali na vso moč preganjati ples. Kateretje v srednjih šolah so vršili nevhvaležno ulogo, da so mladini grenili plesne vaje. Kdor pa je o postu plesal, je bil oetro kaznovan. Ko smo rabilo ugovarjali, so deževali isti razlogi in članki, ki jih danes uporabljate zoper «Jutro» in «Domovino». Kaj pa danes?

Danes plešejo katoliški akademiki z nedoraslimi deklicami o petkih vso zimo in tudi o postu. Na katoliškem balu se sme biti dekvotiran. Pri nešte- tih klerikalnih društvih se goji ples. Napredak, kaj ne? SLS je uvidela, da ni to politično krlež, zato da vso od

«apostol. poslanstva» izišle opomine vrgla za peč. Zdaj so naenkrat smeli kat. mladeniči plesati šimi in «žavo». Naši katoliški Tartuffi se zraven izvrstno zabavajo.

Mi smo že mnogokrat dokazali, da je svobodomiselca povzdiga morale vsaj toliko na srecu kakor klerikalce. A o tem, kaj je pravno koristno, kaj pa škodljivo, si lastimo svoje mnenje. Klerikalizem smo že tolikokrat zasledili na lažimorali, na nedoslednosti in farizejstvu, da se nam njegova sodba, kaj je nemoralno, v naprej zdi sumljiva. In mi si dovoljujemo dvomiti o njej, če se sklicuje na še toliko citatov in škofovskih ali papeških dekretov.

Čisto slična je stvar z vero. Svobodomislec nima nobenega interesa izpodkopavati vero in versko prepričanje. Kaj pa je verstvu škodljivo, to presojati ni izključno stvar duhovnov. Nam recimo se zdi, da je strankarska pridiga ali pa duševna postilstva v spovednici, ki jih morajo duhovni na ukaz svojih predstojnikov uganjati, zelo škodljiva stvar za katoliško vero. Izpostavljenje Najsvetejšega za sročeni izid volitev, je po našem občutku zločin motenja vere po § 122. kazenskega zakona. In če nam tudi pokažejo kanon, ki to predpisuje, nam je žal, a tega globokega prepričanja, da je vsa Vaša uporaba verskega čuta za partijsko borbo brezprimerno lopovstvo, nam vzeti ne morete. Položite si roko na srec in poskusite biti za hip počeni, pa boste to priznali. Da je naročanje in čitanje rečimo revolverjska mariborske «Straže», Bogu dopadljivo delo, ki ga mora ex offio podpisati v cerkvi in živeti nje vsa duhovščina, tega nam ne boste dopovedali nikoli, če pripeljete vse škofo in profesorje teologije vsaga sveta. Nasprotno: preganjajte nas, ubijajte, križajte nas, mi ostanemo pri tem, da je bogokletstvo vezati, četudi le od daleč, Krista z umazano mariborsko čunjo.

In da ste dali znak križa na svoje volilne plakate, to je tako lopovstvo in tako zasramovanje križa, da zares zaslužite peklenjski ogenj. Kristus in križ v boju za — Zebota! Tako daleč ste dovedli katoliško vero, slovenski duhovniki!

Ali ni med Vami nikogar, ki bi dvignil svarilni glas? Nikogar, ki si bi upal javno reči, kar premožni med Vami prav dobro čutijo? Ali res klerikalni teror vsakega ubije?

Da končamo: Katolicizem je bil med Slovenci jak, ko klerikalizem še ni bil organiziran. On bo zopet jačji, če klerikalizem izgine. Ako klerikalizem propade, bo — o tem smo globoko prepričani — versko življenje mnogo pridobilo in prav posebno glede vpliva na moralo. Gospenica krščanstva mu razjeda cvet. Mrčos treba pokončati, pa bo dobro za vero, dobro za državo in narod, dobro za pravost.

Protestna skupščina za „Zaščito dece“

Sinoči ob 8. se je vršil v Mestnem domu v Ljubljani protestni shod proti znižanju budžeta za «Zaščito dece». Predsednik «Zaščite dece» dr. Baltič je v svojem govoru obojal mordačajne činitelje, ki ne upoštevajo važnosti zakona o «Zaščiti dece», ampak ga celo zanemarjajo. Tako je minister finance predlagani kredit 38 milijonov Din reducirat na 10 milijonov. Predsednik je omenil, da se vršijo enakih protestni shodi v Zagrebu in Beogradu, ki naj vplivajo na ministristvo finance, predno se odobri proračun.

Gdč. Alojzija Stebičeva je naslikala žalosten položaj naše dece, njihove socialne in higijenične razmere. Poudarjala je, da je treba v prvi vrsti vzgajati bodoče matere, ki so pač največje činiteljice dobre ali slabe vzgoje. Zato pa je treba ureditev in smotrenega programa. Ga. Marica Bartolova je podala v svojem referatu pregled o dosedanjem uspešnem delovanju «Odbora SHS žen», «Kola Jugoslovenskih Sestara» in ljubljanskega «Splošnega ženskega društva» na polju zaščite dece. Tretji govornik g. dr. Ambrožič je poudarjal, da se naj ne zdravi le bolnika, ampak skrbi za zdrave, da ne zbolijo. Postavil je za vzgled Norvežane, pri katerih malo otrok umrje in ki so telesno in duševno visokostoj narod, ker pravilno pojmujejo dolžnost skrbeti za naraščaj naroda. «Zaščita dece» je stvar razuma in srec in tisti, ki skrbi za pravo negovanje otrok, je pravi nacionalist.

Zastopnik «Udruženja invalidov» g. Krušič je obrazložil bedno stanje vojnih sirot, ki jih država škandalozno zanemarija. Invalidsko udruženje je sicer predložilo načrt o «Zaščiti dece», ki ga je takratni minister g. dr. Žerjav tudi takoj odobril. Danes pa leži ta načrt pozabljen v Beogradu.

Gosp. Krušič je v imenu «Udruženja invalidov» stavil sledeče predloge: 1.) Za dece padlih borecve je treba posebnih domov, kjer se bo pošteno vzgojila. 2.) Država naj prispeva k vzdrževanju vojnih sirot po vzgojevalnih zavodih. 3.) Prepove naj se havziranje dece po lokalih z različnim prodajanjem. 4.) Država mora skrbeti za nezakonsko deeo v isti meri kakor za zakonsko, ker je istotako bil nezak-

onski oče dolžan za njo skrbeti. 5.) Pri štipendijah v državnih šolah naj se v prvi vrsti gleda na vojne sirote. Zborovalci so te predloge odobrili.

K besedi se je končno oglašil tudi član «Zveze delavske mladine v Jugoslaviji», ki pa je prešel v govoru na druge stvari, da mu je moral predsednik vzeti besedo.

Končno je bila sprejeta resolucija, ki jo navajamo posebej, nakar je predsednik dr. Baltič zaključil lepo uspešo zborovanje.

RESOLUCIJA.

1. Silka o stanju dece, kateri bi moral pomagati država in samoupravne ednice, je mučna in strahotna. Danes je v Jugoslaviji okoli 250.000 nezaposlenih, ki jih tvorijo reducirani državni uslužbenci, ročno in duševno delavstvo, katerih deca naravnost umira od gladu.

2. Vprašanje o zaščiti dece je pri nas popolnoma zanemareno, in država, ki je predvsem pozvana, da bi ga pravilno reševala, so od dne do dne manj in manj zanima zanj in krči sredstva za racionalno brigo in pomoč deci ter smatra skrb za njo kot postransko vprašanje. Pri državni zaščiti dece in mladine se danes šteti, med tem, ko se na drugi strani razsipa.

Ker gledamo v deci bodočnost naroda, zahtevamo:

1. Da posvetijo merodajni faktorji vprašanju o zaščiti dece in mladine vso resnost in pažnjo.

2. Da se protizakonito izvršena redukcija odelenja za zaščito dece in mladine na odsek takoj preklicše. Ministristvo za socialno politiko se ne sme ukiniti.

3. Komisija strokovnjakov naj takoj izdelava pravilnik k obstoječemu zakonu in prične z izdelavo načrta za nov zakon.

4. Delo za zaščito dece in mladine ne sme biti pod strankarsko političnimi vplivi.

5. Predlog finansijskega odbora Narodne skupščine, ki določa malenkostno vsoto 10 milijonov dinarjev za budžetno leto 1924/25 za vso zaščito dece in mladine, naj se zavrne in sprejme budžet, odgovarjajoč predlogom poedinih pokrajinskih zaščit.

6. Pri ponovni obravnavi budžeta za zaščito dece in mladine naj pozove finančni odbor k svojim razpravam referenta, ki ga bo določil pripravljajni odbor današnjih skupščin kot predstavniku privatne inicijative in naj upošteva v polni meri njegove predloge.

7. Delo za zaščito dece in mladine naj se poveri predvsem za to kvalificiranim ženam in možem, ki so sposobni izvesti reorganizacijo tega dela. Da bo postalo to delo organična celota, naj posveča država večjo pozornost izobrazbi zdravnikov, sester in babc na polju socialno-higijenske zaščite dece in izobrazbi oseb ja za vzgojo in nego telesno in duševno abnormalne dece in mladine.

Volilno gibanje v Primorju

Trst, 21. marca.

Volilno gibanje pri nas se je že prav lepo razvilo in je treba priznati, da vladne obljube, kar se tiče volilne svobode, prav dobro drže. Sicer prihajajo na naše shode povsod tudi fašisti, toda vedo je se dostojno in ne motijo govornikov. Njihova volilna agitacija med našim narodom se razvija v drugi smeri. Po občinah, kjer imajo le količaja zaslonbe, so pritisnili na župana, da so sklicali občinske svete, ki so se morali zavezati, da bodo volili za «nacionalno», to se pravi, fašistovski listo in seveda tudi agitirali zanjo. Po goriški okolici sta prošlo nedeljo strašila slovenska fašistovska «viteza» Bandelli in Peternelli, po domače Bandelj in Peternel, ter organizirala s pomočjo županova fašistovske volilne odbore. Pomagal jima je šempetrski «vitez» Galleusig, ki ga je tržaški «Piccolo» v volilne namene celo poslovenil v Goljevščka, in sta ona dva druga «viteza» kar čez noč zopet dobila svoja slovenska priimka. Vse, da se vidi, kako so «Slovenci» navdušeni za fašistovski listo. «Piccolo» pravi, da je bilo koledovanje te trojice povsod sprejeto z največjim dopadanjem in da bo zato številno slovenskih glasov za fašistovski listo zelo veliko. Sami Wilfanovi in Besednjakovi pristaši da računajo, da bodo slovenski glasovi za fašistovski listo znašali nad 20 odstotkov vpisanih volilcev. Hm! Če ne bo dež!

Danes se je v spremstvu «viteza» Peternela vozil po Vipavski dolini in se bo tudi prihodnje dni, sedanjí kandidat, bivši videmski, zaradi kolia, ki ga je ustrelil s svojim ukazom za dvojezičnost slovenskih listov, odstavljeni prefekt odvetnik Pisenti. Seveda v svrhu agitacije. Boljšega gotovo niso mogli izbrati za to. Vsakdo, ki ima količaja soli v glavi, se čudi, kako more biti ta Pisenti tako kratkoviden, da se da tako neusmiljeno farbat od bandeljsko-peternelskih «vitezov», ki so mu pač natvezili, da bi njegova osebna agitacija veliko izdala. Pomislite samo, s kakšnimi občutki naj sprejema naše ljudstvo človeka, ki mu je v par mesecih svojega prefektovanja storil več moralne in materialne škode, kot pa vse vojne in okupacijske nezgode in težave od leta petnajstega sem. Omenim naj samo dvoje: navall je tako ogromen davek na žganjekuho, da je večina vinorejcev rajši uničila tropine, kot pa da bi kuhala žganje, ker bi žganje skoraj ne bilo toliko vredno, kolikor je znašal davek. Zatrí je nad trideset slovenskih društev, skoraj vsem ostalim pa onemogočil delovanje. Človek, v rasniel

ne ve, kaj bi rekel: ali so «vitezi» bolj nesramni, ker ga tako neusmiljeno vodijo za nos, ali pa je Pisenti bolj zaplankan, da se da voditi?

Razpoloženje med našim narodom je prav dobro. Ljudje vidijo, da bodo mogli svobodno vršiti svojo volilno pravico in dolžnost, in to jih navdaja s pogumom. Se dobrih štirinajst dni, pa bo boj dobojevan. Upamo, da z lepim uspehom!

Politične beležke

† Berlinski «dokumenti» izdelani v Zagrebu? Afera «dokumentov» o izmišljeni francosko-češki tajni pogodbi vzbujja v Evropi čimdalje večjo pozornost. Ne radi vsebine teh dokumentov, o kateri nihče več ne dvomi, da je prosto izmišljena, temveč radi nezasišane drznosti s katero so bili fabricirani in spravljeni v svet. Vse je sedaj pridno na delu, da išče falsifikatorje. Interestantne so informacije, ki jih objavlja dunajski «Abends». Bajje vedo diplomatični krogi že dalj časa o tej zbirki. En prepis «dokumentov» je krožil v Berlinu ter je bil naprodaj. Kdo je falsifikator? Nekateri sledovi nas vodijo na jugovzhod. V domnevani protokoli o beograski konferenci je naveden datum «10. Jänner». Beseda «Jänner» se v Nemčiji ne rabl, zato kaže ta beseda v Avstrijo ali pa vsaj v bivšo Avstrijo. Octovo je, da stavijo dokumenti v ospredje kraljevino SHS in da so očitvno določeni, da bi izzvali tudi slab vtis o vedenju jugoslovske vlade. Zato je verjetna domneva, da gre tu za izdelek zagrebških falsifikatorjev. Nehote se spominjamo prejšnjih falsifikacij dokumentov v Zagrebu, n. pr. v veleizdajniškem procesu v bivši monarhiji, v katerem je nastopal kot priča sedanji prezident čsl. republike Masaryk.

† Slovenske zahteve v koroškem deželnem zboru. Povodom razprave glede spremembe zakona o šolskem nadzorstvu, je na zadnji seji koroškega deželnega zbora slovenski poslanec dr. Petek povdarjal, da se zakon premalo ozira na šolo največji interes. Po novem zakonu je Slovence odzeta možnost zastopstva tako v okrajnih šolskih svetih kakor tudi v deželnem šolskem svetu. Ako bi bili zastopani šolovzdržujoči, bi dobili tudi Slovenci svoje zastopnike. Po trebno je z ozirom na mirno in pravično rešitev šolskega vprašanja, da dobe tudi Slovenci v deželnem šolskem svetu svojevga zastopnika. Poročevalec večine je zafkriljivo odgovoril, da ne more zato, da je Slovencev tako malo. Slovenska dva poslanca se z odgovorom nista strinjala. Odgovarjala sta z mekljici in zapustila dvorano.

† «Močič, smrdljiva Jugoslavija.» Teh besed nismo čitali v kakem ultragermanskem ali madžarskem listu, temveč v «Balkanu» v njegovih polemiki z onimi, ki so očitali ministru dr. Srškiću, da je bil član «Flottenvereine» in da pod avstrijskim režimom v Bosni sploh ni bil nacionalen, da je spadal med klečoplazce. Dr. Srškič se je poskušal opravičiti, ali nasprotnega ni mogel dokazati in zato sedaj v njegovem imenu najbrže psuje «Balkan» Jugoslavijo, jo naziva smrdljivo in hoče, da bi molčala pred njim!

† «Močič, smrdljiva Jugoslavija.» Teh besed nismo čitali v kakem ultragermanskem ali madžarskem listu, temveč v «Balkanu» v njegovih polemiki z onimi, ki so očitali ministru dr. Srškiću, da je bil član «Flottenvereine» in da pod avstrijskim režimom v Bosni sploh ni bil nacionalen, da je spadal med klečoplazce. Dr. Srškič se je poskušal opravičiti, ali nasprotnega ni mogel dokazati in zato sedaj v njegovem imenu najbrže psuje «Balkan» Jugoslavijo, jo naziva smrdljivo in hoče, da bi molčala pred njim!

Iz demokratske stranke SHODI V LJUBLJANSKI OBLASTI.

V nedeljo se vrše v ljubljanski oblasti sledeči sestanki in predavanja:

Na Catežu pri Brežicah ustanovni občni zbor K. O. ob 11. uri dopoldne. Zbor se udeleží g. Fran Majcen kot delegat iz centrale.

V Čejnicah pri Brežicah ustanovni občni zbor K. O. ob 3. uri popoldne. Zbor se udeleží g. Fran Majcen.

V Starem trgu pri Rakeku sestanek ob 10. uri dopoldne. Iz centrale se ga udeleží g. dr. Stano Rapa.

V Trzinu pri Domžalah javen političen razgovor. Vodi ga g. dr. Ivo Potokar iz Radomelj.

PREDAVANJA ZVEZE KULTURNIH DRUŠTEV.

V Trbovljah predavanje g. dr. Anton Urbanca: «O denarstvu» ob 8. v šoli na Vodah.

Na Bevkah predavanje ob 2. popoldne. Predava g. ravnatelj Tepina: «O živinoreji in kužnih boleznih».

V Vel. Laščah predavanje g. dr. Čadeža: «O skrivnostih elektrike».

Kraj. org. Demokr. stranke v Brežicah vabi na redni sestanek somišljenikov, ki se vrši ponedeljek dne 24. marca ob 8. uri zvečer v posebni sobi Narodnega doma v Brežicah.

Politično društvo JDS za kolizejski okraj vabi članstvo in somišljenike na svoj občni zbor, ki se vrši v torek dne 25. marca ob pol 10. uri v Prešernovi sobi v restavraciji pri «Novem svetu».

Po svetu

— Naslov «prezidenta» v čsl. republiki prepovedan. Čsl. vlada je izdala vsem uradom in korporacijam okrožnico, v kateri prepoveduje rabo naslova «prezident» za predsednike višjih uradov, korporacij, društev itd., ker je ta naslov izključno pridržan za predsednika republike kot državnega poglavarja. V zvezi s tem napadajo nekateri češki listi bivšega min. predsednika posl. drja. Kramača, češ da se da titulirati z naslovom «prezident» in da ostentativno kaže svoje antipatije proti prezidentu Masaryku na

ta način, da pri slavnostnih prireditvah v gledališču, pri koncertih itd. prihaja za svoje mesto šele po gospodu Masaryku.

— Demisija poljskega notranjega ministra. Poljski notranji minister Solta, s čegar delovanjem so bili gotovi politiki in krogi nezadovoljni, je predložil ministramu predsedniku Grabskemu svojo demisijo, ki je bila sprejeta. Na njegovo mesto je bil imenovan dosedanjí državni pravdnik pri varšavskem apelacijskem sodišču, Hübnér.

Borzni pregled

Zagreb, 22. marca

Na efektivnem tržišču je bilo celi teden jako slabo trgovanje pri nižjih tečajih. Od bančnih papirjev je bilo nekaj več prometa v Riječki pučki banki, katere tečaj je bil v početku tedna dosti čvrst, a je pod konec tedna popustil za nekaj toč in končal na 128. Eskomptna je celi teden varirala med 166 do 167. Jugoslovska je bila ves čas precej čvrsta pri tečaju 137 do 139, a pod konec tedna se je mnogo iskala po 133.5, po katerem kursu ni bilo blaga. Srpska se je tržila po 150 do 152. Slavenska in Pradediona sta obdržali tečaje od prejšnjega tedna.

Od industrijskih papirjev sta se živahno trgovali Eksploatacija in Slavonija, ob čim za ostale papirje ni bilo mnogo zanimanja. Nekaj čvrstejša je bila Narodna žumaska, ki je poskočila včeraj od 123 na 125. Včeraj je bilo precej povpraševanja po Splitskem cementu po kursu 1150, a ni bilo blaga.

Od državnih papirjev je zanimanje za Vojno škodo pričelo popuščati in ji je kurs padel na 160. Pod konec tedna je oživelo zanimanje za 7 odst. investicijsko posojilo, ki je poskočilo včeraj na 70.

Devizno tržišče je bilo v začetku tedna precej čvrsto radi pomanjkanja blaga, a koncem tedna je zopet nastopilo oslabljenje v vseh devizah, izvezemí Pariz, ki je včeraj na zadnji tedenski borzni dan zabeležil nadaljnji skok za preko 10 toč na zaključek 425. Promet ni bil znanjši, kar se ima pripisati pomanjkanju denarja. Od prošlega petka do včeraj se vsi devizni tečaji lahno oslabei razer Pariza, ki je mednarodno čvrst in je znatno porasel ter New-Yorka (česk), ki je ostal nespremenjen.

V današnjem prostem prometu je bila na efektivnem tržišču tendenca slaba. Dv zaključkov ni prišlo. Za posamezne papirje so se žule nastopne taksacije: Vojna škoda 160 do 161, Eksploatacija dena 107, Etno denar 131 in Litoral dena 185. — V devizah je bila tendenca ne spreminjena. Zjutraj se je pojavilo precej blaga, ki pa se je pozneje vzele tržišča, tako da je promet padel na minimum. Do zaključka je prišlo samo devizah na Dunaj po 0.115 in na Italij po 350. Drugače so zabeležene nastopne taksacije: London 350.5 do 351, New-York 81.25 do 81.50, Pariz denar 425, Praga 238.75 do 237 in Švica 1412.5 do 141

BEOGRAJSKI DENARNI TRG.

Beograd, 22. marca. Tendenca je bila nekoliko nestanovitnejša. Blaga je bilo dovolj, vendar ni prišlo do zaključka, prostem prometu so se okrog polodne žule nastopne taksacije: Dunaj 0.1148, 0.1152, Amsterdam 3000 do 3030, Budim pešta 0.105 do 0.125, Bukarešta 42.75, 43.75, London 350.5 do 351.5, Italija 3 do 350, New-York 81.25 do 81.50, Praga 425 do 427.5, Praga 238 do 237, Sof 58 do 60.

NOVOSADSKA BLAGOVNA BORZA.

Novi Sad, 22. marca. Pšenica: baška, do 80 kg, 2 odst., 1 vagon 330; srbijanski Klenak, 1.5 vagona 312.5. Jčmen: je 67 kg, 1 vagon 335; 67 do 68 kg, 15 vagonov 340 do 342.5. Oves: baški, 5 vagonov 250. Turčiča: baška, 1 vagon 2 duplikat kasa, 32.5 vagona 242.5 do 24 april-maj, 10 vagonov 247.5; sremi 2 vagona 255. Moka: baza «Os», 2 vage 505 do 510; «2», 2 vagona 445 do 4 «7», 1 vagon 280. Tendenca nestanovit

— Problem naše valute, študija sanacijo naše privredne krize. Napi dr. I. Belin. Knjiga (v hrvatskem jezi je dana v tisk in čim bo gotova, bo poslana vsem, ki so poslali denar za Špis je zelo zanimiv in vsebuje nast na poglavja: 1.) O krizi našega gospodarstva. 2.) Pogoji sanacije naše val. 3.) Politika deflacije (ideja «krepitvenarja»). 4.) Problem stabilizacije dina 5.) Tehnika stabilizacije: a) Konverzija kase; b) Devizna politika. 6.) Vpraše državnega dolga pri Narodni banki (Historijati); b) Valorizacija bilance; Pretvoritev dela državnega dolga, nosno novčanec, v državni papirnat nar; d) Odnosi med papirnatim dejem in bankovci. 7.) Sukcesivna el nacija papirnatega denarja, in sicer z izdajanjem nikljastega in bakret denarja; b) z izdajanjem srebrnega narja. 8.) Devalvacija dinarja: a) Po devalvacije; b) Izvedba devalvacije: z vračanjem na stari dinar, bb) s post ljanjem na novo bazo, cc) z izenačet z današnjim dinarjem. 9.) Krepitev čane podloge Narodne banke. 10.) Su sivna izvedba valutne reforme in h ni prehod na zlato valuto. 11.) Vpliv jernih valutnih prilik na naše gospodarstvo. 12.) Zaključek. — Knjiga bo opremljena, imela bo okrog 100 s formata «Nove Evrope». Tiskana latinici. Knjiga bo stala v prodaj Din. Naročnikom «Nove Evrope», i niso poslali denarja, se bo prodajala ga po 20 Din. Naročila sprejema u «Nove Evrope», Zagreb, Preradov trg št. 9, II. nadstropje.

Naši kraji in ljudje

Za ožje strnenje naprednih vrst

(Dopis z dežele.)

Krepka akcija JDS na deželi nam vsem zelo ugaja. Da stvar drži, je videti iz tega, kako so nasprotniki pokoncu. Klerikalci se zlasti boje «Jutra» in vse je na delu, da pomaga ostati na nogah «Slovenca» in «Domoljubca».

Vidi se iz tega, da so predpogoji za napredno ofenzivo na deželi dani in da je marsikje teren za delo boljši in hvaležnejši nego v večjih mestih. Posebno potrebna je prosvetna akcija. Ljudstvo je po vojni nezaupno in spremljivo. Treba je priti in mu s solidno duševno pomočjo iti na roke. Treba pa tudi gospodarske organizacije. Predvsem pa veliko shodov, sestankov, prodavanj itd.

Jasno je, da tega n. pr. SKS nikoli ni, niti če bi hotela, v stanu vršiti. Ona vključuje druge stanove iz akcije, odbija na vse strani. Odbija prijatelje. Sicer spi spanje pravilnega. Kajti izključiti se prav surovo na demokrate in učitelje, to ni delo.

Povsod je danes SKS samo minus na napredno akcijo. Ona zadržuje in intrigira. Može na deželi bi bil prav radi z nami, a vodstvo SKS jim brani v vsemu štirimi. Kakšna strašna slepot! Pritiskajo jih, da bi bili «izdajice», da bi pomagali demokratom. In tako dobre moči leže mrtve in neizrabljene. Kolika korist za klerikalce!

Preko te taktike zelenih generalov pa se mora iti na dnevni red. Ni čas na cepljenje in intrigo. Preko njih glavne pojde napredno ljudstvo skupaj v eno fronto.

JDS naj le vztraja v delu tako, kakor dela sedaj. Le če pomnožite to delo in vse ovire bodo same od sebe padle.

Za staro pravdo

Zanimiv spor občine Laško pri Celju z lastniki kopaljšča glede pravic kopanja laških občanov v tamkajšnjih toplicah.)

Celje, 21. marca.

Dne 15. septembra 1852 je prodala občina Laško pri Celju Leopoldu Rödllu stavbenemu podjetniku južne železnice, ki so jo takrat delali, dele parcel 52/a in 254 1/2 d. o. Sv. Krištof, na katerih se nahajajo znameniti topli vrelci in sedanje toplice ter zdravilišče Laško. V tački 3. te pogodbe se je dogovorilo med prodajalco in kupcem to-le:

«Poleg kupnine 600 goldinarjev se zavzame Leopold Rödli za sebe in svoje posestne naslednike, da bo trpel, da so upolejo vsi člani rodbin gospodov tržanov in posestnikov trške zemlje, vsi člani komune in magistrata Laško, vsakokrajna krajevna duhovščina in c. kr. in laškem stanujoči državni uradniki proti plačilu za vse večne čase ugotovljene kakse šest krajarjev konvencijskega denarja, ki se ne sme zvišati, za osebo brez perila v času od 1. 10. — 30. 4. v času kopaljšče sezone od 1. 5. do 30. 9. vsakega leta pa le za eno tretjino ceneje, kot znaša vsakokratna kopalna taksa. Ubogi krajevni bolniki laški, ki potrebujejo zdravljenje s tem studencu, imajo pravico do brezplačne uporabe najnovejših kopalj v novo postavljene kopaljšču po nakazilu vsakokratnega predstojnika trške občine Laško.»

Te pravice so vključene pri navedenih premicnih kot služnost. Lastniki posestva so bili Leopold Rödli, L. Stein, Franz Stein, Teodor Güntel, Roza ter Simon Tiser in končno družba Terma, ki je lansko leto kopaljšče prezidala in preuredila, ter so po več letih toplice zapet pričele obratovati. Tožeča stran, tedaj občina Laško, je navajala, da so vsakokratni lastniki nepremicnin in

toplice te stare pravice vedno spoštovali in priznavali. Saj obstojajo ti topli vrelci že od pamtlivega pri izlivu potoka Rečica v Savinjo. Vrelce so Laščani v davnih časih izkoriščali za kopanje na ta način, da so izkopalni na produ pri izviru globoke jame, jih obdali s lesenimi stenami in se v teh preprostih globlnih kopalj. Kadar je Savinja poplavila in razdrila take naprave, so Laščani iste zopet dogradili. Laščani so se tedaj kopalj v teh globlnah, še predno je bil Rödli lastnik predmestnega sveta. Od tedaj dalje, pa do izbruha svetovne vojne, so se kopalj Laščani vedno v smislu svojih starostavnih pravic v toplicah in imeli celo med vojno, ko je kopaljšče zasedlo vojaštvo, pridržanih par kopalnih kabin. Plačevalo se je za kopanje dvojčca (cvančerca), pozneje 20 in 33 krajarjev, vedno pač znesek, ki je odgovarjal pogojem 6 krajarjem konvencijskega denarja. Pritožbe ves čas ni bilo nobene. Tržani so se pridno kopalj in za kopalj plačevali malenkostno odškodnino, lastniki pa so kopanje v smislu pogodbe dopuščali.

Ko pa so postali lastniki kopaljšča sedanji gospodarji, pričel je pihati drug veter. Na tozadevno vprašanje le uprava kopaljšča odgovorila, da pravice Laščanov ne priznava, ker je mnenja, da so ugasnile. Vsled tega je občina Laško proti kopaljšču vložila tožbo. Sodišče je na predlog strank zaslilo 18 prič, večinoma najstarejših Laščanov in Laščank. Skoro soglasno so potrdile priče, da so se od nekaj kopalj v kopaljšču nemoteno, brez prošnje in proti plačilu pogojene vstopnina. Na podlagi izpovedi prič in vključenih služnostnih pravic je okrajno sodišče v Celju tožbi občine trž Laško proti kopaljšču Laško ugodilo in leta 1852 pridobljene pravice kopanja laških občanov potrdilo. Boj za staro pravdo je končan in se bodo laški meščani in meščanke tudi vnaprej laški kopalj v blagodejnih vrelcih domače zemlje proti plačilu šestih krajarjev konvencijskega denarja. Da pa jih ostali naši državljani ne bodo preveč zavidali, pristavimo, da znaša šest krajarjev danes okrog 6 Din, torej vedno še prav cene toplice, ki jih menda razum laških noben drug občan naše države tako po ceni ne more uživati.

Tragedija na Rakeku

Sin po nesreči ustrelil svojo mater.

Rakek, 22. marca.

Rodbino tukajšnjega posostnika, gostilničarja gosp. Matevža Stržaja, je doletela danes težka nesreča. Tragična usoda je hotela, da je postala njegova soproga žrtev nesrečnega slučaja. 19letni Stržajev sin, Tone, je namreč danes, okoli 9. dopoldne, ko je hotel odprti težko odpirajoči se predal omare in dati svoji poleg njega stoječi materi obleko, ustrelil iz nepredvidnosti svojo mater Marijo Stržaj roj. Svet, staro okoli 60 let, s samokresom naravnost v srce. Samokres je ležal v predalu na materini obleki.

Kako se je pravzaprav zgodila katastrofalna nesreča, sicer še ni popolnoma pojasnjeno. Mati se je zgrudila takoj na tla in izdihnila po 10. minutah. Sin je živel s svojo materjo v najboljšem razmerju in ga je imela ona vedno za naravnost vzornega mladeniča. Ko je videl Tone Stržaj svojo ljubljeno mater mrtvo v mlaki krvi na tleh, je omedlel in bil dalje

Na mesečne obroke brez povišanja cen
daje vsakovrstno 655/a

moško, žensko in otroško konfekcijo
najmodernejšo mode po kolikor mogoč niskih cenah

stara, renomirana konfekcijska tvrdka
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

časa v nezavesti. Soprog umorjene je brat vrliga naprednega župana na Rakoku, gospoda Josipa Stržaja. Tragična smrt njegove soproge je vzbudila po vsaj okolici globoko sočutje.

Težko prizadeti rodbini izrekamo tudi mi najiskrenejše sožalje.

Zločin narednika Rumplja

Podrobnosti preiskave v roparskem umoru, ki smo ga včeraj opisali, ugotavljajo, da je narednik Rumpelj svolega prijatelja trgovca Kelkoviča v četrtek zvečer izmamil v skladišče inženjerskega odeljenja v Jezuitski ulici pod prevezo, da mu pod roko proda nekaj blaga in tobaka. Ko sta dospela v skladišče, je Rumpelj razodel svoji žrtvi, da blaga nima, temveč da je Kelkoviča privabil le zato, da posodi nekaj denarja. Rumpelj se je namreč zadnje dni kot znan «krokar» in kvartač znatno zadolžil in že parkrat nadlegoval Kelkoviča za posojilo, kar pa je sledil vedno odbil. Tudi zdaj v skladišču se je Kelkovič razjezil, da ga Rumpelj hoče izgravat. V tem je Rumpelj v naglem srdu potegnil samokres in Kelkoviča dvakrat ustrelil v glavo. Kroglj sta šli preko obeh senc in se je Kelkovič takoj zgrudil mrtve. Rumpelj je nato svojo žrtev zavlekel v pisalno mizo in vrata zabil z dvema žebliema. Počistil je tudi krvave sledove, a ne vseh. Nato se je s ključki, ki jih je žrtvi odvzel iz žepa, odpravil v Novo veso, predvidno odprl Kelkovičev trgovino in nabasal v nahrbtniku obilico trgovske zaloge (milo, sardine, žepne robove, britve, nogavice itd.) nadalje tri zlate prstane, nekaj srebrnine, v denarju pa 665 Din in nad 1 milijon avstrijskih kron. — Rumpelj se v svojih izpovedbah še neprestano zapleta in prosi, naj ga takoj ustrelje, ker je propalica. Zagrebške novine ugotavljajo čudno sličnost Rumpeljevega zločina s Paskievičevim glede izmamljanja žrtve, hladnokrvnega početja in zapletov v zasliševanju.

Zagrebška javnost je še vsa pod vtisom strahovitega roparskega umora, ki ga je izvršil Avgust Rumpelj iz Kamnika, narednik inženjerskega odeljenja pri armilski oblasti nad trgovcem Dragutinom Kelkovičem v Jezuitski ulici. Vsekakor se je zahvaliti le bistrovidnosti nadredarja Savo Aluge, da je prišel morilec tako hitro v roke pravice. Alugi je bila priznana zato nagrada v znesku tisoč Din.

Pri zaslišanju na policiji je Rumpelj izjavil, da je ubil Kelkoviča natakter Dragutin Kolman in sicer v skladišču inženjerskega odeljenja, njemu pa je zagrozil, da molči. Torej približno enak zagovor, kakor pri glasovitim Paskieviču. Toda policija je je prav kmalu spravila v skripce, vendar pa kljub temu dolgo ni hotel povedati, kje je skrito umorjenčevo truplo. Med tem pa je že bil poslan v Jezuitsko ulico št. 2 tajni agent, ki je našel v arhivu inženjerskega odeljenja na tleh sledove krvi, v velikem predalu starinske pisalne mize pa stlačeno Kelkovičevo truplo. Rumpelj je nato pod vtisom teh razkritij priznal, da je izvalil svojo žrtev v klet, odkoder ni bilo mo goče slišati strela in ga prosil, naj mu posodi 500 Din. Ko mu je nato Kelkovič zabrusil psovko «šuft», je potegnil samokres in ga ustrelil. Rumpelj pravi, da je bil dolžan, upnik so ga neprestano tirjali in bal se je, da ga ne naznanijo komandantu. Izkazalo pa se je, da je živel zelo razkošno in imel tudi deklico v javni hiši, kateri je obetal ženitev. Klerik je ugotovljeno, znašajo njegovi dolgovi 1500 Din.

Rumpelj pride pred vojno sodišče, ki določa za tak zločin smrtno kazen z ustrelitvijo. Izročili so ga včeraj sodišču savske divizijske oblasti v Novi vesi, ki se nahaja nekoliko korakov od trgovine umorjenega Kelkoviča. Pri njem so našli listič, na katerem je bilo napisano

s plavim svinčnikom: «Radi nakupa blaga ostane trgovina dva dni zaprta.» Ako Rumpelj tega lističa ne bi pozabil priložiti po umoru in ropu na trgovino in ake ne bi oblekel civilne obleke in klubuka svoje žrtve, bi se mu beg nedvomno posrečil, ker bi ga kot voljaka gotovo nihče ne ustavil.

Balkanski pustolovec

Beogradska policija je prejela te dni od našega konzulata v Aleksandriji poročilo, da se je zglasil pri njem v uradni misli neznanec, ki se je predstavil kot «predsednik jugoslovanskega novinarskega združenja in šef presbiroja našega ministristva za zunanje zadeve», Josip Pinto iz Beograda. Neznanec je dospel v Kairo pred nekaj tedni in si je najel sobo v najlepšem hotelu v mestu. Pri sebi je imel potni list na ime Josip Pinto, žurnalista in advokata. V mestu je živel zelo razkošno. S svojim veselim odhodom je napravil dober vtis na lastnika hotela in tudi na plačilnega natakterja kateremu je izjavil, da bo pred svojim odhodom že vse obračunal. V Kairu se je seznanil z raznimi uglednimi osebami, katerim se je predstavil kot šef presbiroja ministristva za zunanje zadeve v Beogradu. Izjavil je, da prihaja uradoma z nalogo, da si ogleda Tutankamnov grobnico in da poroča o ogledu beogradske vladi. V visokih družbah se je hvallal, da je osebnji prijatelj dr. Beneša in Aristida Brianda, bivšega francoskega ministrskega predsednika. Pripovedoval je tudi, da mu je bil na ladji ukraden kovčeg s knjigami in dokumenti v vrednosti pol milijona frankov in 2000 funtov šterlingov v gotovini. S to pretezo si je izposodil pri gotovih osebah v Kairu velike vsote denarja in odpotoval v Aleksandrijo, kjer se je izdal za predsednika jugoslovanskega novinarskega združenja. Nekje je našel tudi staro violino, o kateri je pripovedoval, da je bila nekdo last Beethovna. Končno pa se je dogladno, da je neznanec navaden pustolovec in goljuf. Naše oblasti so že podvezle vse potrebne korake, da se Pinto odpremi v Beograd in uvede proti njemu kazensko postopanje.

Za maj denar se dobro in izdatno hraniti omogoča samo Juhar

Dopisi

JEZICA. Razgovor naprednih volilcev o nastopu pri letošnjih občinskih volitvah je pokazal veliko nezrelost in lahkomisljenost vodstva kr. org. SKS. Njen predsednik zahteva celo za pametno uravnavo bodočega občinskega gospodarstva ostrega razrednega boja kmeta proti delavcu, pozabljajoč čisto na skupnega sovražnika obeh — klerikalce, ki jih je mogoče podreti le s složnim nastopom. Ta vsem škodljiva dosedanja politika sovražstva, razdiranja in ošabnega preziranja mora prenehati. Kdor hoče v občini delati za občno in ne za svojo stranko, kdor hoče Jezico dvigniti kulturno, gospodarsko in socialno, ta mora delati dogovorano z vsemi.

DOMŽALE. V nedeljo dne 16. marca je priredil pripravljalni odbor Sokola iz Smartnega pod Šmarno goro v tukajšnjem Sokolskem domu nad vse pričakovane lepo uspel nastop «Nebesna na zemlji», ki smo ga že pri nas večkrat videli, vendar to pot v popolnoma novi režiji. Posebno so ugajali, Balon Ottilja, Pavel, Klara in Podrži. Ta-li ostale vloge so bile dobro naštudirane. Petje kot druga točka, je uspešno dobro, dasi nam mešan zbor ni podal v pesmi: «Nazaj v planinski raj» toplote, ki odseva iz kompozicije.

JESENICE. Naraščaj sokolskega društva Koroška Bela - Javornik je privedil v nedeljo dne 16. marca v tukajšnjem sokolskem gledališču pod vodstvom učitelja br. Bulovca mladinsko predsta-

vo «Kralj doline Drage». Naši malčki so pokazali, da imajo dobrega voditelja. Igra je res lepo uspeša, med odmorom pa je sviral pod vodstvom br. Fruga tamburaški orkester. Vsa čast in priznanje br. Bulovcu in Frugi. Zeleli bi le, da bi v bodoče občinstvo malo bolj posežalo mladinske predstave.

ZAPUZE. V torek dne 25. marca se vrši ob 6. uri popoldne pri «Slepem Janu» v Zupazah predstava pripravljalnega odbora Sokola iz Smartnega pod Šmarno goro: «Nebesna na zemlji». Med odmorom nastopi pevski zbor. Vabimo vse prijatelje, da se igre sigurno in v velikem številu udeležite.

SOSTANJ. «Straža» nadaljuje z vedno besnejšimi napadi na tukajšnje gđe poštarice. Motiv cele gonje je enostaven, zato pa tembolj obžalovanja vreden: gđe. poštarica je energična narodnjakinja, ki se ne da izživati od nemakutarskih provokatorjev niti šikanirati od katerogakoli magnata. In organiziranemu sovražstvu šoštanjske nemakutarije ki ji je zadnje čase zopet zrastle greben kakor menda nikjer drugod, daje uslužn. no potuho klika nekaterih fanatičnih klerikalcev. Z napadi v «Straži» hočejo za vsako ceno doseči premostitev gđe poštarice. Način te gonje, katere pravo hočejo maskirati s podinimi «nekorektnostmi», je ogaben. Dopisnik očita gđe poštarici velikanski prestopke, da je bivšemu poštnemu uslužbencu U. lani v septembru pred orjunaško prireditvijo dala predjem, četuji je le resnica, da mu je en dan prerano izplačala celo mesečno plačo za september. Ker je isti uslužbenec pozneje poveril nekaj denarjev, dolži «Straža» gđe. poštarico, da ga je premalo kontrolirala in ji hoče očitno naprtiti še sokrivdo. Gnusna insinuacija «Stražinega» dopisnika, da gđe. poštarica, «strastna liberalka in orjunaška, pri nekem gospodu ljubljanskega ravnateljsva, ki je sicer oženjen, uživa zelo veliko protekcijo in si zaradi tega upa vse početi», — pa je izrastek tako podle duše, da ga ne moremo zavrniti drugače kakor da smo ga citirali v ilustraciji, kakih sredstev so zmoini klerikalci proti narodni ženski! Tu se konča vsaka obzirnost in nastopa dolžnost šoštanjske narodne javnosti, da čast svoje agilne članice zaščiti pred perfidnimi izbruhli pobesnelosti. In kaj še napoveduje «Straža»? «Da ne bo v čast poštno uprave, ako se bo vložila interpelacija v državnem zboru in orisala delovanje nekaterih poštnih uslužbenk!» Torej zato ima SLS 21 poslancev, da event. v parlamentu nastopijo s famoznim interpeliranjem proti skromni poštni uradnici, katere naglavin greh je ta, da so v nekaj proslulnem nemakutarskem gnezdu ne da več terorizirali, ker je že pod avstrijsko vlado raven zaradi odločne narodne zavesti prestala obilo šikan. Prišli smo torej tako daleč, da naj event. ministri svet razpravljajo, ali narodnjakinja v poštni službi zaradi narodne odločnosti na pritisk klerikalnih poslancev zasluži premostitev ali — še bolje — redukcijo, da ne bo več v spotiko nemakutarskim izživljanjem in klerikalni oholosti. Odkrito priznamo: šoštanjska narodna javnost iskro no želi, da se «Stražina» napoved zastran interpelacije tudi uresniči; zato zadevo naše gđe. poštarice dotlej mirmo prepuščamo usodi.

MURSKA SOBOTA. Naše sokolsko društvo je pridno na delu. Posamezni odseki kar tekmujejo med seboj. Zabavni večer na pustni torek je bil vsestransko posrežen. Koncertne točke, ki jih je izvajal društveni orkester pod vodstvom dr. Škerlaka, so bile prav dobro izvajane in so se morale nekatere celo ponoviti. Prevodnja br. Duje izborna obvalda pevski zbor, ki je od zadnjega koncerta lepo napredoval. Humoristični pustni list «Buhe» je vzbujal vsestransko zadovoljnost. — Dne 5. marca je bila v telovadnici tekma moškega naraščaja in so bili rezultati precej razveseljavni. Izmed 28 naraščajnikov jih je tekmovalo 14, od katerih je doseglo 9 tekmovalcev nad 75 odst. vseh dosegljivih točk. Prva tri mesta so si priborili: Štifter, Vlač in Podobnik.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama:
Nedelja, 23.: «Cezar in Kleopatra», Izv. Ponedeljek, 24.: Zaprto.
Torek, 25. ob 15.: «Danes bomo ubili», Izv. Ob 20.: «Kamela skozi uho šivanke», Izv.
Sreda, 26.: Tri maske, Smešne precloze, Priljudni komisar, A.
Četrtek, 27.: «Ašantka», B.
Petek, 28.: «Cezar in Kleopatra», E.
Sobota, 29.: «Faun». V prid Združenja gledaliških igralcev. Izv.
Nedelja, 30.: «Cezar in Kleopatra», Izv. Ponedeljek, 31.: «Kamela skozi uho šivanke», C.

Ljubljanska opera.
Nedelja, 23.: «Carmen». Ljudska predstava. Izv.
Ponedeljek, 24.: Zaprto.
Torek, 25.: «Madame Butterfly». Gostuje ga. Deblicka. Izv.
Sreda, 26.: Zaprto.
Četrtek, 27.: «Traviata». Gostuje ga. Deblicka, D.
Petek, 28.: «Možček» in plesni večer. P.
Sobota, 29.: «Rigoletto». Gostuje ga. Deblicka. Izv.
Nedelja, 30.: «Faust», Izv.

Šentjakobski oder v Ljubljani.
Nedelja, 23.: «Te modre oči», «Ljubosumnost».

Celjsko mestno gledališče.
Nedelja, 23. ob 16.: «Mamzelle Nitouche», Izv.

Mariborsko gledališče.
Nedelja, 23. ob 17.: «Hanice pot v nebesa», Kup. Ob 20.: «La Boheme», B.

Nedelja v ljubljanskem gledališču. — Opera uprizori novej ob pol 8. Carmen v sledeči zasedbi: Carmen ga. Rewiczewa, Micaela gđe. Pricova, Prasquita ga. Matičičeva, Mercedes gđe. Silliglova, Don José g. Sowiški, Escamilo g. Cvejčič, Zuniga g. Zupan itd. Predstava se vrši kot ljudska predstava pri znižanih opernih cenah. V dramskem gledališču je prva repriza historične komedije angleškega pisatelja Shawa «Cezar in Kleopatra».

Celjsko mestno gledališče. Ker je opereta «Mamzelle Nitouche» za nedeljo 23. t. m. že popolnoma razprodana, se ponavlja ista neprekljeno zadnjič v sezoni na praznik 25. t. m., na kar se opozarja občinstvo iz okolice. Cene znizane. Predprodaja vstopnic v trgovini Gorjšan in Leskovšek, pri nedeljski predstavi in pri gledališki blegajni od 10. do 12. dopoldne.

Mariborsko narodno gledališče uprizori v ponedeljek 24. t. m. zadnjič v sezoni Sargučevo dramo «Jeseno gosli». To pot nastopi v vlogi Jeroško gđe. Kovačič iz Ljubljane. Pri predstavi sodeluje tudi orkester. — Uprava Narodnega gledališča je dobila za gostovanje Hudožestvenikov v Mariboru že toliko prijav, da je gledališče za prvo predstavo razprodano in izgleda isto za drugo predstavo.

Spored koncerta pevskega zbora Glasbene Matice iz Maribora, ki se vrši v ponedeljek, dne 24. t. m. ob 8. uri zvečer v Unionski dvorani. Koncert vodi ravnatelj Fran Topič, izvaja ga 95 članov Glasbene Matice Mariborske. 1.) Pavčič: Če rdeče rože zapado sneg, narodna Hubad; Jaz 'mam pa končja belega in Gor bez jezera; 2.) Fajgel: Stara ljubezen, Prohazka: Moravska narodna, Adamič: Ljubici, Marolt: Kosa in Michl: Atila in ribič. Odmor. 3.) Konjovič: Pod pendžeri, Spoljar: Malo ja, malo ti, ter Adamič: Kralj Matjaž; 4.) Lajovic: Kiša pada, Schwab: Zdrava Marija, Premrl: Zakaj in Mokranjac: narodne pesmi iz stare Srbije in Makedonije. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni, kjer se dobi tudi tiskani spored z besedilom pesmi.

Marionetno gledališče Sokola v Mariboru je imelo v prošlem letu pod vodstvom vrliga Sokola brata Lovrenčiča mnogo lepih uspehov. Igralo se je vsako nedeljo v dvorani Narodnega doma. Sokol

si je s temi igrami pridobil mnogo simpatij med članstvom, zlasti med naraščajem. Mnogo priznanja gre pri tem Češkemu klubu v Mariboru, ki je dal društvu na razpolago vse potrebne pripomočke, brez katerih bi se mariborsko marionetno gledališče ne moglo razviti.

Pevski praznik v Ljubljani 6. aprila. Med zadnjič naštetimi zbori, ki bodo nastopili na velikem pevskem koncertu popoldne v Unionu, je pomotoma izostal zbor «Zveze jugoslovanskih železničarjev» v Ljubljani.

Naša upodablajoča umetnost povabljenja v Svico. Na inicijativo jugoslovanskega konzula v Curihu so povabljeni beogradske upodablajoči umetniki, naj razstavijo svoja dela v Svici. Slikarji in kiparji se še niso odločili, če se povabijo odzovejo.

Gogoljeva «Zenitev» v interpretaciji tretjega študija Hudožestvenikov. Tretji študij «Hudožestveno teatro» v Moskvi je pred kratkim uprizorila Gogoljevo komedijo «Zenitev» na povsem nov način. Zasedba na odru je bila dvojna. Prvi igralec je govoril tekst, drugi pa je ilustriral besede z mimiko in gestami.

«Prodana nevesta» v Splitu. Split prihaja nekoliko pozno na vrsto s proslavo Bedriha Smetane na svojem odru. 20. t. m. se je pela «Prodana nevesta», katero je dirigiral kapelnik Jarko Plečič, režiral pa g. Truhovič. V operi so nastopili poleg drugih ljubljanskih znanci

gospa in g. Truhovič ter g. Pregarc. Sodeloval je orkester Splitske Filharmonije.

Gledališka zgradba v Subotici. Gledališki prostori v Subotici so pred štirimi leti zgoreli in odtlej je mesto brez Talijanskega hrama. Sedaj so dovršene vse priprave za novo zgradbo, ki bo dvonadstropna ter bo imela prostora za 400 oseb. Večjega gledališča Subotica zaenkrat ne potrebuje.

Celjsko mestno gledališče. V torek, dne 18. in v petek 21. t. m. se je igrala Ernestova komedija «Vzgojitelj Lanovec» le ob srednje dobrem obisku. Vsebinsko gotovo ni slaba, ne doseže pa danes na odru več istega efekta, ker so Lanovec le silno redko prikazni z med učiteljavom. Vsa posamezni tip je izklesan in zahteva res dobrega interpretatorja. Pri številnih vlogah režiji ni bilo mogoče zasesti vse z najboljšimi močmi. Na tem je potek igre trpel; poznalo se je nadalje, da je še manjkalo potrebne opijenosti in poglobitve vlog. Kljub temu so pa bili nekateri tipi, kakor Zlatničeva (gđe. Vorbachova), Ona (ga. Založnikova), Lušterk (g. Reš), Treuhar (g. Velič), Polič (gospod Zubkar), posebno pa šolski svetnik (g. Zgajner) prav dobro pogodeni in vsi na mestu. Sigurno je nastopal Lanovec (g. Pfeifer), simpatičen je bil tudi Kremljak (g. Janko), šopraj je pogrešal njegov idealizem, tinitam še globokeje žustvenosti. Boj naraven bi moral biti

Domače vesti

* Promocija Jugoslavana na berlinski univerzi. Na berlinski univerzi je bil te dni g. Ivo Benzon iz Splita promoviran za doktorja vsega zdravilstva. Mladji doktor je znan kot odlični anatom ter je deloval v Zagrebu kot pomočnik prof. dr. Perovića v kliničnem anatomskem inštitutu.

* Državljanstvo držav. železničarjev. Po izpremembi organizacijskega statuta za prejšnjo avstrijsko državno železniško upravo in po izpremembi službene pragmatike za drž. žel. osobe je nastalo vprašanje, je li to osobe smatrati za državno v smislu § 10. domov. zakona iz leta 1896. Zdej je notranje ministrstvo odločilo, da je uslužbenstvo držav. železnice, ako je definitivno nastavljeno, pa zakonu o držav. prometnem oseboju («Službene Novine» št. 251 iz l. 1923.) smatrati za državno. Domovno pravico imajo v občini, kjer imajo svoje stalno službeno bivališče. Torej uslužbenec drž. železnice ni treba niti optirati niti prositi za podelitev državljanstva, ako so definitivni, ker so postali z dekretom svojega imenovanja državni uslužbenec in imajo svojo domov. pravico v kraju, kjer služijo. O tem odloku so obveščena vsa okraj. glavarstva in po teh vse občine temeljem razpisa velikega župana v Ljubljani z dne 11. t. m., številka 4877.

* Smrtina kosa. V Pragi je umrl dne 14. t. m. ševljarski mojster g. Adolf Buršik, ki je živel pred in med vojno dolga leta v Celju ter bil vsled celjskega odločno slovenskega mišljenja v vseh celjskih narodnih krogih zelo priljubljen. Udeleževal se je tudi kot dober godbenik in ni bilo skoraj narodnega ali kulturnega društva, za katero ne bi bil pobiral članarine in mu pridobil novih članov. Že bolehen se je preselil po prevratu v svojo rojstno mesto Prago, ostal pa je še v stalnih stikih s Celjani. Priprostega, a zavodnega Slovana ohranjajo gotovo vsi v dobrem spominu. — Na Bregu pri Celju je umrl hišni posestnik gospod Matija Mera v 71. letu starosti. — V Obrežu pri Središču ob Dravi je dne 20. t. m. v krogu svojih dragih nepričakovano preminul g. Rudolf Rakuša, posestnik in gostilničar, v starosti 58 let. — V Skofji Loki je umrl včeraj g. Josip Kovačič, preglednik I. razreda finančne kontrole v p. ljubeznivi družabnik in splošno priljubljen človek. Pogreb bo danes ob pol petih popoldne na pokopališču v Skofji Loki. — V vojaški bolnici v Ohridu je umrl 15. t. m. v starosti 20 let kot žrtve dolgega potovanja iz Slovenije g. Pepi Drolenik iz Sv. Petra pod Sv. gorami. Blag jim spomin, žalujočim naše sožalje!

* Visoka starost. V Loki pri Črnomlju je umrla vdova Marija Lilek v visoki starosti 101. leta. Se do lanske jeseni je živala brez očaj ter je bila do zadnjega bistra uma.

* Castna dosmrtna nagrada glasbeniku Vilharju. Zagrebška mestna občina je dodelila znanemu glasbeniku, Franu S. Vilharju, ki je nad 30 let vršil službo organista v cerkvi sv. Marka, častno dosmrtno nagrado v znesku 12.000 dinarjev na leto.

* Odbor Zveze slov. pevskih zborov pozivlje vse včlanjene zbornice, ki še niso vršile izpolniteljnih vprašalnih pol, da to nemudoma stori.

* Pokrajinska zadruga fotografov za Slovenijo v Ljubljani ima letošnji občini zbor v sredo, 26. marca ob 3. uri popoldne v salonu hotela Lloyd v Ljubljani, Sv. Petra cesta. Pričakuje se polnoštevne udeležbe. Načelstvo.

* Članom Slovenskega lovškega društva. Da se omeji prevelik odstrel naše najplemenitejše divje kuretine, je občini zbor društva sklenil, da se odstrel petelinov letos prične šele s 16. aprilom in

da sme vsak član društva v loviščih Slovenije ustreliti letos samo enega velikega petelina. Apelujemo na discipliniranost članov, da se tem sklepom pokore. Kdor hoče biti pravičen, mora priznati da je zaščita divje kuretine umestna, če tudi ni vsem všeč. Za odbor lovškega društva: Dr. Lovrenčič, predsednik.

* Ljubiteljem petjal v mnogih društvih in družbah bi radi organizirali pevski zbor. «Zveza kult. društev» ima na razpolago izvrstnega pevovodjo, ki bi lahko v Ljubljani in bližnji okolici organiziral in vodil pouk pri obstoječih organizacijah ali pa bi se organizacije v ta namen osnovala. Naša pesem prodira bolj in bolj v širše sloje, zato naj bi tudi kmetijski in delavski ljudje stopili v pevске zbornice oziroma jih sami organizirali. Prijave sprejema «Zveza kulturnih društev» v Ljubljani.

* Nagrade za učiteljstvo na ekskurzijskih obalah. Prosvetni oddelek za Slovenijo objavlja, da naj veroučitelji, dušni pastirji, učitelji na ekskurzijskih obalah in oddelkih za oddajalce otroke in ne stalno nameščene učiteljice ženskih ročnih del predložijo vsaj do 15. aprila prijave za nagrade, ker bi se na poznejše prijave ne moglo ozirati.

* Meščanska šola v Vojniki je, kakor se nam poroča iz Celja, predmet neprestanih napadov od izvestne strani, ki jih povzročajo zgolj neumestna osebna nasprotja in nagajivost. V zadnji občinski seji se je pa obč. odbor s 13 proti 3 glasovom izrekel odločno za prepotrebno meščansko šolo in tako tudi javno ožigosil kvarno in protikulturno gonjo.

* Iz mesarske obrti. Dne 17. in 19. tega meseca se je pri mesarski obrti v Celju med drugimi vajenci podvrgla izkušnji tudi vajenka g. Marijana Komes iz Laškega ter jo prestala pred zakonito komisijo z dobrim uspehom. Najbrž je to prvi, gotovo pa redki slučaj v Jugoslaviji, da se je ženska z vso potrebno usposobljenostjo posvetila tej obrti.

* Velik požar. Pri Sv. Barbari v Haulozah je v sredo ponoči pri posestniku Milanu Blasu izbruhnil požar, ki je povzročil nad 250.000 dinarjev škode. Orožniki so obitelji še pravočasno zbudili in pomagali gasiti, tako da se ogenj ni razširil na sosednja poslopja.

* Nesreča v kamnolomu v Hraštniku. Poročilo o nesreči v kamnolomu v Hraštniku, ki smo jo priobčili pred nekaj dnevi, izpopolnjujemo v toliko, da je bil ponesrečenec, po imenu Jerič, doma iz litijske okolice, oženjen in oče dveh nedoletnih otrok.

* Nesreča s patrono. Valentin Ocepak in Franc Brvar, posestnika sinova iz Suhlega potoka pri Litiji sta našla nekje vojaško patrono. Da bi jo pripravila do eksplozije, sta zakurila ogenj in vrgla v njega patrono. Ker se kljub temu ni hotela razpočiti, sta pričela brskati po žerjavici. Sedaj pa je nenadoma sledil močan pok in so drobci patrono ranili enega po obrazu, drugega pa po roki. Oba ponesrečenca sta bila prepeljana v ljubljansko bolnico.

* K vlogi pri tovarnarja Rakovecu v Kranju. Pišejo nam: Dne 20. t. m. je našel sin trgovke gospe Krenerjeve v bližini savskega mostu vrečo s srebrnimi kronami in lirami v teži 6 kg. Vreča je bila pokrita z zemljo. Ostalih ukradenih stvari, kakor vložnih knjižic, gotovine itd. še niso našli, pričakovati pa je, da bo tudi ta stvar prišla kmalu na dan in lastniku v roke.

* Gigantski vlom. Iz Sv. Pavla pri Preboldu nam pišejo: V vasi Sv. Lovrene v tukajšnji občini so dne 18. marca ponoči cigani vlomili v trgovino Antona Zoharja. Tatvina pa je bila kmalu opažena in so se spravili orožniki marljivo na delo. Domača orožnika Privožnik in Mazil sta neumorno tri ure daleč zasledovala vlomilca in ju končno našli pod nekim kolecem in sladkem spanju. Imela sta pri sebi še vse ukradeno blago, katero sta morala v spremstvu orožnikov vrniti zopet lastniku, nakaar sta bila izročena sodišču.

* Tatvina dragocenosti. Kakor smo že iz Celja poročali, je bila dne 14. marca 1924. v gradu «Novo Celje», last barona Turkoviča, konstatirana velika tatvina srebrnin, in sicer krožnikov, tas, jedilnega orožja itd. v skupni vrednosti 200.000 dinarjev. Za izsleditelja ukradenih predmetov, odnosno pomagača je odškodovanega razpisana nagrada 10.000 Din.

* Fantovski pretep. Jože Dim in Ivan Martinec iz Hudega pri Trebnjem sta se sprla v gostilni s posestnikovim sinom Ludovikom Peškarjem. Ko je slednji odšel iz gostilniške veže na cesto, sta skočila za njim in mu zadala z nožem več ran po vsem telesu. Težko ranjenega Peškarja so odpeljali takoj v bolnico.

Kino „Ideal“
predvaja v pondeljek 24., torek 25. in sredo 26. t. m.

Krasotica Tokija
Napeto zanimiva japonska drama v 5. dejanjih. — V glavni vlogi Aoki Hayahava

Predoznanilo
Pozor! Neprekosljiva senzacija!
Pod dvema zastavama

Priporočamo vsem rodbinam
KOLINSKO CIKORIJO
Izvrsten prídadek za kavo.

TRGOVSKE ADRESE
dobavlja
ALOMA COMPANY
LJUBLJANA

Iz Ljubljane

— Pevski zbor mariborske Gl. M. došpe v Ljubljano v pondeljek zvečer ob četrti na 7. Občinstvo, zlasti pa našo pevce in pevke vabimo, da se sprejema ljubih gostov na glavnem kolodvoru udeležijo v mnogobrojnem številu.

— Sprejem pevskega zbora Glasbene Matice mariborske. Ljubljanska pevška društva sprejemo v pondeljek ob četrti na 7. uri zvečer na glavnem kolodvoru bratski pevski zbor mariborske Glasbene Matice. Pri sprejemu sodeluje iz prijaznosti muzika Dravske divizijske oblasti. Občinstvo se vjudno prosi, da se udeležijo tega sprejema ter tako pokaže vse svoje simpatije članom enega naših največjih mariborskih kulturnih društev.

— V. umetniška razstava Kluba Mladih v paviljonu pod Tivolijem se je preuredila z novimi deli, ter ostane še nadalje odprta.

— Ljubljanski pevski zbori, pevci in pevke! V pondeljek zvečer pride v Ljubljano koncertirata mariborska Glasbena Matica s svojim izvrstnim zborom. Naša dolžnost je, da ljube goste pozdravimo na kolodvoru in v velikem številu posejimo njihov koncert v Unlonu. Odbor «Zveze slovenskih pevskih zborov».

— II. dekliška meščanska šola v Ljubljani (liška) priredi danes, v nedeljo ob 3. uri popoldne šolsko predstavo v prid Podmladka rdečega križa. K obilni udeležbi vabi Podmladek r. k.

— Gremij trgovcev v Ljubljani najznanja, da bodejo v torek dne 25. t. m. trgovine dopoldne odprte.

— Predavanje. Akademsko društvo «Vstajenje» priredi dne 25. t. m. ob 10. uri v balkonski dvorani univerze predavanje: Gospodarski progres in stanje sovjetske Rusije. Gostje vabljani.

— V novopreurejeni gostilni na Tržniški cesti št. 4 se odslej točijo garantirano pristna vina in sicer: Dolenski cviček s Trške gore liter 12 Din, pristen beli Bizelet liter 13 Din, pristna Portugalka liter 14 Din in pristen Zavrčan iz graščine Ankenstein, sedaj Bori liter 16 Din. Vsakovrstna delikatesa: mrzla in gorka jedila po najnižjih cenah. Specialiteta dnevno: golaš in vampi. Za obilne obiske se priporoča gostilna «pri Nestlnu», Tržniška cesta št. 4.

— Sprememba tvrdeke «Triglav», tovarna perila, Ljubljana. Vsled izstopa gg. Selovina in Drago Vojska lanskega leta iz družbe, je tvrdka sedaj sodno protokolirana: «Triglav», tovarna perila G. Vojska & drug, Ljubljana. Tvrška priporoča svojo bogato zalogo izdelanega vsakovrstnega moškega perila po nizkih cenah iz skladišča: Kolodvorska ulica 8, nasproti hotela Štrukelj.

— Vinarska zadruga «Ljutomerčan» za ormoški in ljutomerski okraj pri Sv. Bolfenu je otvorila v Ljubljani na Sterm potu št. 9 poleg vojaške bolnice svojo podružnico, ter jo opremila s svojimi zajamčeno pristnimi vini iz ljutomerskih in ormoških gor, na kar se gg. gostilničarji in dosednji odjemalci opozarjajo. — Glej današnji inserat.

— Umrl v Ljubljani. Včeraj so bili prijavitelj sledeči smrti slučaj: Frančiška Kozamernik, bivša prodajalka, 75 let. — Neža Gogala, zasebnica, 69 let. — Marija Avsec, tesarjeva žena, 53 let. — S. Marija Simplicija Hočevar, usmiljenka, 34 let.

— K aretaciji gospe S. Da ne bo kakkega nesporezumljenja in nepotrebnega sumničenja, ugotavljamo, da v afero aretirane vdove S. ni zapleten noben član Narodnega gledališča. Vsa sumničenja proti g. Jošku Medvenu, ki je podnajemnik v stanovanju vdove S., so popolnoma neosnovana, ker ni niti najmanj prizadet pri aferi.

— Policijske prijave prestopkov. Od petka na soboto so bili prijavljeni policijski sledeči slučaj: 3 tatvine, 1 prestoppek pijanosti, 1 prestoppek sumljivega stikarstva, 11 prestopkov cestnega policijskega reda, 2 kršitvi pasjega kontumaca in 1 poškodba tuje lastnine.

— Podjetna tatvina. Ivanka Basaj je znana kot stara navihanka. Nedavno se je priklatlila iz Cerkele na Gorenjskem in se ustavila v gradu na Kodeljevem. Tu je porabila prvo priliko in izmaknila Mihaelu Jeričiču 800 Din gotovine. S tem si je nakupila par čevljev in lep modri predpasnik. Ko je tako naredila svoj videz precej «nobela», je pa izgnila uganjat pustolovščine v tuje kraje. Za tatvino ni nobenega sledu.

— Obisk v podstrešju. V noči na 20. t. m. je bilo vlomljeno v podstrešje hiše št. 17 na Dunajski cesti. Tatovi so odnesli Mariji Sever 4 kompletne moške obleke, dve ženski bluzi ter potni kovček v skupni vrednosti 5065 Din.

— Vlom v izložbeno okno. Ko je v petek zvečer ob šestih, soproga trgovca na Sv. Petra cesti št. 99, Pavla Podboj, zapirala trgovino, je opazila, da je izložbeno okno odprto. Takoj nato je ugotovila, da ji je uzmovič odnesel iz izložbe eno dozo, dva žepna nožiča in eno usnjato listnico. Ozrla se je naokrog in opazila, da se potikata v bližini trgovine dva sumljiva mlada moška, ki pa sta že izgnila, še predno je mogla obvestiti stražnika.

Iz Celja

— Srbska pravoslavna cerkvena občina v Celju priredi dne 31. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma vokalni koncert, na katerem nastopi pevška akademsko družina «Balkans» iz Zagreba. V intencijah «Balkans» kot poznanega nacionalnega budtelja in pravoslavne občine je, da bo koncert lepa manifestacija državnega in narodnega edinstva.

Iz Maribora

— Mladinski večer v Mariboru, ki se je vršil sinoči je bil nad vse imponanten. Zlasti je pokazala krasne uspehe mladinska akademija. Mariborska javnost ve ceniti idealnost mladine. Velika dvorana Narodnega doma je bila docela razprodana. Navzoča je bila inteligenca, kakor tudi preprosto ljudstvo. Mladina je nastopila s telovadnimi, pevskimi in glasbenimi točkami. Dečki, 24 po številu, so proizvajali proste vaje po melodiji Haydnove simfonije in želi burno pohvalo. Pravtako je bila burno pozdravljena telovadba ženskega in moškega naraščaja. Mladina je pri izvajanju vaj pokazala mnogo inteligence ter smisla za eleganco in strumnost. Komplicirane proste vaje so bile izvedene precizno, nastopi brez afektivnosti, polni nežne ljubkosti. Ni čuda, da je bil veseli popoln. Napredek od lanskega leta je velik in voditelji mlade dne smejo biti ponosni. Nastop se danes ob pol 15 uri ponovi.

— Mariborske kulturne novice. Ljubljanski umetniški Klub Mladih otvoril 1. aprila v mariborski kazinski dvorani razstavo slik in kipov. — V sredo priredijo vsa mariborska gospodarsko-politična društva ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma predavanje o davkih z ozirom na trgovski in obrtniški stan. — Predava govilni nadupravitelj v pok. g. Otmar Davlič.

— Rapidova veselica. Primarij dr. Černič nas naproča za konstatacijo, da ni bil nikdar na nobeni veselici športnega društva Rapid, kakor mu je to očitala «Orjuna», kateri je poslal tozadevni povelje.

— Mariboreki Nemci v ofenzivi. — Ogorčenje jugoslovenske javnosti nad nemškimi izjavami pri zadnjem občnem zboru gostilničarske zadruge Nemecev ni spametovalo. V petek zvečer so zopet izpadli s svojo agresivnostjo celo pri ribarskem društvu, kjer so bili doslej v odboru skupaj Slovenci in Nemci. Ker je postala drznost mariborskih Nemecev zadnji čas prav simptomatična, bomo pri nesli o tem občnem zboru prihodnjč podrobneje poročilo. Ekspnirali so se zopet sami nemški in renegatski kričalci iz inteligentnih in gospodarskih krogov.

Dušečni vodja pa je bil dr. Kupnik iz Podplata.

— Valutni tihotapec. Pri večerajšem brzovlaku so zasahili v Mariboru nekkega potnika, ki je nameraval iztihotapiti v Avstrijo 28.000 Din. Denar so zaplenili potnika pa zaprli.

— Akcija za gladujoče v Nemčiji, katero so pokrenili socialisti se sedaj razširi in se je sinoči vršil v magistratni posvetovalnici pod predsedstvom župana Grčarja tozadevni sestanek. Pobirati nameravajo tudi v drugih mestih in krajih.

HRASTNIK. Naša radikalija se je v zadnjih dneh zopet radikalno preradikalizirala. Izvolila si je po večini nov odbor, same take može, ki radikalno preiskujejo, katera stranka bi bila najboljša ter so v ta namen že preštudirali vse slovenske stranke v Jugoslaviji, kakor pre v Avstriji. Kaj ne, gospod predsednik! Hoči in gospod tajnik Guček. Sicer pa menimo, da je kupčevanje pod to firmo varnejše, zato moremo le čestitati. Enega vrliga odbornika pa so izgubili: poslal so ga na stroške stranke v Beograd posredovat v gotovih zadevah, fant pa si je tamkaj polskal lepo službo in ga ni več nazaj.

UNDERWOOD FRANC BAR
PISALNI STROJI
LJUBLJANA, CANKAR, NAB. 5. Tel. 407

ZAHVALA.

Ker se mi za prisrčne čestitke in draga dokaze prijateljske naklonenosti, povodom moje osemdesetletnice, ni moglo vsakemu posebej zahvaliti, naj blagovoljno vsi, ki so se me prijazno spomnili, sprejeti tem potom mojo najsrčnejšo zahvalo.

Kamnik, dne 19. marca 1924.

Josip Adamič.

JAVNA ZAHVALA.

Ob priliki proslave mojega 50 letnega delovanja v zvonarni (Strojnih tovarni in livarni) se najiskreneje zahvaljujem za vse čestitke in darove. Posebno se zahvaljujem ravnateljstvu in vsem darovalcem mojim sodelavcem in vsem skupaj.

Alotzij Banovec.

Različne vezanine
(madeira, richelleu itd.) bele in razanobarvne, sprejema v delo mehanično vezanje
MATEK & SCHEIN
Ljubljana, 1206a
Dalmatinova ulica 13.
Predtiskarinja modernih vzorcev za ročna dela.

Raskolnikov

drama zločina in kazni po glasovitem romanu F. M. Dostojevskega.

Sodelujejo člani

moskovskega hudožestvenega teatra, v glavni vlogi

Rodion Raskolnikov, študent Grigorij Chmara
Marmeladov Mihašjo Taršanov
Njegova žena Germanova
Preiskovalni sodnik Pavlov

Samo še danes in jutri v „KINU TIVOLI“. Telefon št. 108.

Predstave vsak dan ob 3., 5., 7. in 9. Vsaka reklama za te glasovite svetovne umetnike odveč. Rezervirajte si vstopnice!

Od četrtka naprej elegantna in pikantna veseljoigra „Čaša vode“.

Vremensko poročilo

Ljubljana 22. marca 1924. Ljubljana 806 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0-10	Padavine mm
Ljubljana	7.	760.9	5.7	sev. zap.	dež	3.7
Ljubljana	14.	760.4	6.2	"	"	—
Ljubljana	21.	762.2	5.1	lg. zap.	"	—
Zagreb	7.	761.7	8.0	brevetna	oblačno	8.0
Beograd	7.	760.1	7.0	"	"	4.0
Dunaj	7.	758.5	3.0	jug. zap.	dež	0.1
Praga	7.	759.4	3.0	"	oblačno	0.1
Inomost	7.	769.4	4.0	brevetna	dež	3.0

V Ljubljani barometer nižji, temper. višja

Dunajsko vremensko poročilo. Po vsej Evropi se je temperatura znižala. V južnozpadni Franciji je bila pri nejasnem nebu temperatura nad 20 stopinj. V Av-

striji je bilo nejasno, večinoma je deževalo. Tudi na višjih vrhovih je južno vreme. Napoved za nedeljo: Večinoma nejasno, deževno, relativno gorko.

Tujci v Ljubljani

Od petka na soboto je prenočilo v Ljubljani 170 tujcev in sicer v hotelu: UNION 52, med njimi: Arhonti Sofiano, trgovce, Beograd; Berend Josip, prokurist, Dunaj; Duk Heman, trg. potnik, Dunaj; Elsner Lothar, trg., Zagreb; Fernesc Jan dr., tovarnar, Marnate; Desidore Frommer, trgovec, Milano; Emil Grossmann, potnik, München; Grünbaum Adolf, trgovec, Dunaj; Graber Hugo, trgovec, Zagreb; Giunto Giudo, trgovec, Milano; Hünsberg Salo, prokurist, Dunaj; Hain Ferdo, potnik, Brno; John Julio, tov. direktor, Beočin; Gustav Kottmann, trgovec, Meran; Kuščič Ivan, trgovec, Brod ob Savi; Nadaš Josip, trgovec, Čakovce; Pollak Giacomo, trgovec, Trst; Pineschi Mario, trgovec, Rolo, Emilia; Perlmann Julius, trgovec, Dunaj; Stern Bogomil dr., tov. posestnik, Praga; Sarič Grga, trgovec, Zagreb; Sochar A., inženjer, Gradec; Šošter Janko, trgovec, Celje; Umberto Giarolo, trgovec, Verona; Valent Antonio, agent, Italija; Hans Zingerl, tov. ravnatelj, München.

SLON 41, med njimi: Bernik Anton, trgovec, Opatija; Zeiler Rudolf, trgovec, Gradec; Doblinger Anton, inženjer, Dunaj; Mitič Aleksa, trgovec, Leskovac; Michel Edvard, tovarnar, Garten; Milič Cedo, trgovec, Mostar; Neufeld Ludvig, potnik, Dunaj; Prem Karel, trgovec, Dunaj; Siebert Fritz, uradnik Wr. Neustadt Straus Giulio, trgovec, Trst; Schaffer L., inženjer, Dunaj; Tomič Vladimir, trgovec, Trebnje; Turteltauber Rudolf, tovarnar, Dunaj; Vlček Adolf, trgovec, Dunaj; Zappe Josip, trg., Zagreb.

JUŽNI KOLODVOR 14, med njimi: Dolfin Enrico, trgovec, Ospitaletto; Meranesi Santo, trgovec, Italija.

LLOYD 8, med njimi: Znidarski Anton, kaplan, Stari log.

SOCA 5, med njimi: Versa Carlo, trgovec, Trst.

STRUKELEJ 16, med njimi: Bratanič Josip, lesni trgovec, Zakot; Fischer Alf., zastopnik, Dunaj.

TRATNIK 9.

TIVOLI 1.

Poleg tega v gostilnah: De Schiava 10, Stari tšlar 5, Češnovar in Novi svet po 3, Možina 2, Ravnik, Kajfež in Kovč po 1.

Iz življenja in sveta

Vpliv Vzhoda

na balkansko umetnost

Dunajski umetnostni zgodovinar prof. dr. Strzygowski je 20. marca v dvoran zagrebškega vseučilišča predaval o tej zanimivi temi.

Prodiranje umetnosti na balkanska tla, je dejal predavatelj, se je vršilo v dveh smereh: od vzhoda proti zapadu in od severa proti jugu. Bizantinska umetnost, ki se je razvila v svojem velikem upravnem in kulturnem središču Carigradu, po sodbi profesorja Strzygowskega ni bila izvirna, temveč reproduktivna. Vseled svoje zemljepisne lege je vsrkavala vase vse kulturno-umetnostne pojave, ki so nastajali na širokem ozemlju bizantinskega cesarstva. V tem stremljenju za neprestanim osveževanjem je prišla bizantinska umetnost do svojega velikega studenca na najbližnjem Vzhodu, ki se je odlikoval po svojih starih konstruktivnih, tehničnih in dekorativno-monumentalnih tradicijah. Bizantinski suvereni so se posluževali umetnosti ne iz notranje potrebe, temveč iz pohlepa po zunanem sijaju. Njim je bilo samo do tega, da posredstvom sijajnih cerkev, razkošnih palač in bujnega življenja na svojem dvoru povzdignejo sebe v očeh ljudi na tisto stopnjo, katero so želeli doseči. Zato so preko Balkana odpirali pot orijentaliskim vplivom na Zapad.

To naziranje nazorno potrjuje tudi konstrukcija Hagije Sofije v Carigradu, na kateri se lahko razberejo vplivi stare cerkve v Armeniji pod Araratom. Hagija Sofija je zgrajena po istih principih. Notranjščina doma jasno priča o teh vzorih, katere najdemo celo na iranskih preprogah. Isto fluktuacijo Orijeanta lahko opazimo tudi v nekaterih drugih cerkvah na Balkanu. Gotove izkopine, ki so se našle pod Akropolu, potrjujejo, da je to naziranje pravilno.

Poleg Rumunov, Madžarov in Albancev so prišli v strujo te orijentalne fluktuacije tudi južni Slovani. Struja jih je zajela v smeri od severa proti jugu. Globoke sledove so zapustili ti vplivi pri Hrvatih, Srbih in Bolgarjih. Posebno močno so to vplivi vidni pri Bolgarjih, kjer predstavlja solijska stolnica tip romansko-bizantinskih cerkva. Preko Bolgarije se fluktuacija nadaljuje čez Karpatje in seže celo v Bukovino in Ukrajino, kjer najdemo nešteto zgradb, ki imajo mnogo skupnega z armenskimi palačami. Istotako se nahaja križem hrvatskih dežel mnogo silnega gradiva.

Iz svetovne vojne

«Pula durak...»

... štik bagatira!
To je izrek generala Suvorova in pomeni, da je krogla bedak, bajonet junak. Kajti krogla frči, pa ne več ne kam ne kako.

Zares je slučaj našel marsikatero čudovito prilžnost med milijardami izstrelkov, zapravljenih v svetovni vojni. Na zapadni fronti se je pripetilo, da sta francoska in nemška puška krogla trčili v zraku druga proti drugi in se obe hkratu spremenili v kos vrtnca. Našli so ga in spravili v nek muzej. V Berlinu pa so mi pred kratkim v Zeughausu pokazali nemško Mauserico (vojaško puško), kateri je francoska krogla razstrelila ustnik, šinila v cev in se ustavila v odprtem magazinu. Še čudovitejši slučaj se je pripetil 29. januarja 1915. na bojišču ob Aism. Francoska krogla je priletela v cev nemške puške, šinila skozi celo risano cev, udarila v že pripravljeno patrono, je užgala in s tem razblila magazin. Vojak, lastnik puške, je ostal nepoškodovan.

Nekaj za gg. sodnike.

Se vedno: Pula durak! Med nemškimi sodniki, ki so ostali doma, se je med vojno razvil čisto resen preprič, kdo je lastnik krogle, ki jo zdravnik pri operaciji izreže iz vojakovega telesa? V hudi borbi so se oglašali najboljši in najslavitejši nemški pravnik izmed sodnikov in profesorjev prava. Te kapacitete

so pa v svojih strokovnih učnih glasilih zastopali različna stališča: 1.) Krogla je last onega vojaka, iz čigar rane je bila izrezana. 2.) Krogla je last vojnega erarja. 3.) Krogla je last zdravnika, ki operira. 4.) Krogla ni od nikogar, je tzv. res nullius, in preide v last onega, ki si jo prilasti. Najbolj jo je pogruntal št. 5.): Krogla je del sovražne erarne lastnine, je pa začasno zaplenjena. — Škoda, da ni prišlo radi takšne krogle do procesa. To bi bili sodbeni razlogi!

Strel v strmo.

Strmi možnarji, kakršne so imeli končno vsi bojujoči, — Nemci so delali reklamo s svojo «Dicke Bertas», — vržejo bombo prav daleč. Balistično pravilo pravi, da najdeli, kadar je cev naravnana v kotu 45 stopinj. Tehnični pojopi, materijal, vzmeti, kemični vpliv razstrelbe itd. ter upor zraka pa ne dopuščajo tako visokega balističnega kota, zato je parabola, v kateri frčel izstreljek, bolj ploščnata, kakor pri kotu 45 stopinj. Vključ temu pa doseže možnarjeva granata toliko višino, da preleti vsa zapreke. Če stoji možnar v ravlini, cilj, na katerega strelja, pa tudi, je mogoč strel v črno, tudi če bi se med možnarjem in ciljem kopičilo pogorje Montblancove višine!

Stroški.

Po zlati valuti so voljujoči se narod — mi vsi — vsak teden morali za armada (municijo) poskrbeti za dvakrat toliko denarja, kakor je za časa Marije Terезije stala — cela sedemletna vojna! Ni čuda, da zato trpi in bo še nekaj časa na latentnem konkurzu trpel ves svet.

Letos bodo nevihte redke

Francoski meteorolog abbé Gabriel je eden onih redkih vremenskih prerokov, ki je pravilno prerokoval vreme za letošnje zimo. Citatelji se bodo še spominjali, da so lani v jeseni meteorologi dejali, da bo mila in kratka zima. Abbé Gabriel, kakor tudi kmetovalci in lovci, pa so bili nasprotnega mnenja in ker je imel prav, mu smemo tudi še nadalje verjeti.

Abbé Gabriel pravi, da se bo letos pomlad začela mesec kasneje, enako poletje in jesen. Mesec september bo ravno tako vroč kot avgust.

V zadnji seji pariške akademije znanosti pa je predložil študijo o letošnjih nevihtah. Kot dež nastopajo tudi nevihte periodično. V teku štiridesetih let 1883 — 1923 je našel perijodo sedmih let, ki imajo po 20 do 21 neviht, potem drugo perijodo, ki je trajala skoraj 20 let in imela po 25 do 27 neviht na leto. In slednjič tretja in zadnja perijoda desetih let, v kateri je povprečno 34 neviht na leto.

Praktičnost teh opazovanj je razvidna. Ako bo zakon periodičnosti obveljal, nam bo mogoče določiti na leto približno število neviht.

Po statistiki abbéja Gabriela smo sedaj v perijodi minina neviht, v perijodi, ki se je začela l. 1920, in se bo končala l. 1927 in ki odgovarja perijodi 1883 — 1889, v kateri so bile nevihte relativno redke, in sicer 20 ali 21 na leto.

Sledeča perijoda bo zelo dolga, trajala bo do l. 1945. In imela bo 25 do 27 neviht na leto. Potem se bo pa začela perijoda maksima, ki bo imela 34 do 35 neviht letno, kot se je to vršilo od l. 1910 — 1919.

Iz teh izvajanj moremo sklepati, da bo leto 1924, kot tri prejšnja in tri sledeča leta, imelo okoli 20 neviht. Vendar s tem še ni ničesar rečeno o silnosti teh neviht. Abbé Gabriel pravi v svojem dopisu na pariško akademijo, da je silnost neviht in važnost električnih pojavov neodvisna od perijode.

Slednjič je pokazal abbé Gabriel v svojih študijah, da najbolj vroča poletja nimajo vedno največ neviht. To je že itak znana stvar. Sicer je res «ognjeno» leto 1911 imelo v Franciji maksimum 48 neviht, toda skoraj vse te nevihte so se vršile pred avgustovsko in septembersko

vročino. Nasprotno pa je l. 1921, ki je bilo najbolj vroče, prineslo minimum neviht, namreč samo 15.

Ker so pa perijode, v katerih je minimum neviht, tudi perijode s malim deževanjem, smemo sklepati, da bo letošnje leto tudi zelo malo deževno.

Če se bo po opazovanih bodočih desetletjih pokazalo, da je zakon perijod res vedno veljaven, potem je storil abbé Gabriel človeštvu velikansko uslugo s tem, da bomo mogli vedeti za več let naprej vremenske skrivnosti.

× Izumitelj pisalnega stroja umrl. V Kodanju je umrl Jakob Peters, kateremu pripada v prvi vrsti zaslug za izumitev pisalnega stroja. Petersa je zadela usoda mnogih izumiteljev, da je namreč ostal pozabljen, dočim si je njegovo delo osvojilo svet. Vest, ki jo je prinesel «Berlingske Tidende» dne 18. aprila 1868., priča, da je Peters s svojo iznajdbo prehitel Ameriko za dva meseca. Ni pa razumel trgovine in ves njegov dobiček je bil 300 danskih kron, katere je pred nekoliko meseci poslala tehnika v Kodanju kot častni dar 89 letnemu izumitelju.

× Odkritelj kvantov. Član ruske znanstvene akademije A. A. Joffe je poročal v seji petrograjskega fizikalno-kemičnega društva, da se mu je po dolgem raziskavanju posrečilo odkriti takozvane «kvante», t. j. atome energije. Sedanja fizična veda namreč domneva, da se deli vsaka moč na prvotne enote «kvante», kakor obstoji tudi vsaka tvarina iz drobnih delov — atomov. Teorija o «kvantih» je imela do danes mnogo nasprotnikov, prof. Joffe pa je končno premagal težkoče in bo odpotoval aprila v inozemstvo, da poroča zapadno-evropskim družtvom o svojem odkritju.

× Sneg — kazen božja. Kakor poročajo arabski listi, je koncem februarja v Medini (v Arabiji) zapadel sneg. Kar ljudje pomnijo, je to prvi slučaj, da je tamkaj sneg pobelil zemljo. Domačini pravijo, da je to kazen božja, ker so brezbožniki v Turčiji odpravili kalifat. Opravljajo se javne molitve.

× Najveselejše mesto na svetu. V nobenem mestu na svetu se to zimo ni toliko plesalo kot na Dunaju. Iz statističnih podatkov je razvidno, da se je vršilo samo na pustni teden na Dunaju 500 elitnih plesov in nad 1500 plesov drugega reda. Dunaj je torej najveselejše mesto na svetu, dasi je predsednik dunajske vlade duhovnik po poklicu. Dunajčan ne pa plesl mnogo stanejo, kajti vstopnica za boljše plesne prireditve je stala povprečno 250.000 kron. Takse za plesne prireditve so tako povečale urodatke dunajske občine, da so občinski prihodi bili kar zatrpani od velikih kopic papirnatega denarja, od katerega pa žal niso imeli nič.

× Radiotelefonija preko oceana. Iz Londona poročajo, da so napravili preteklo nedeljo poskuse, da bi poslušalci na britskih otokih poslušali radijske koncerte iz Kalifornije in Newyorka. Koncerte iz Novega Yorka so prav dobro slišali.

× Človeški strolovod. V Madridu je umrl v starosti 80 let, neki Caesar Beltran, o katerem je bilo po vsem Španskem znano, da ga strela ne more raniti. Ko mu je bilo 25 let, ga je prvič zadela strela. Obledel je na njem dobesedno zgorela, sam pa je ostal nepoškodovan. Nekaj časa pozneje je zopet udarila strela nanj in oslepel je na eno oko. Pozneje je bil zaposlen v cerkvi kot zvoniku. Ko je bil nekoč med nevihto v zvoniku, je tresčilo tja. Njegovega prijatelja, ki je stal tik njega, je ubilo, on pa je ostal nepoškodovan. Zopet je minulo več let in Caesar Beltran je šel s svojim sinom v sosednjo vas; kar je pridrvela nevihta; oba sta se zatekla pod košato dnevno. Tresčilo je v drevo, ubilo sina, drevo je zgorelo, Beltran pa je ostal živ in zdrav. V petič je ušel strelj lani, ko je tresčilo v njegovo hišo.

× Največje telefonsko mesto na svetu. To je sedva Newyork. V letu 1923. je nastalo v Newyorku 15 novih

central s 103.159 telefonskimi stanicami, tako da je danes v mestu 1.175.000 stanic s 129 centralami. V letu 1923. so morali sezidati za telefonske centrale 4 nova poslopja in na 11 dosedanjih poslopih so morali prizidati nova nadstropja. Razen tega gradijo velikansko stavbo s 29 nadstropji za centralno upravo celega podjetja.

× Razpoka v Egiptu pred 2200 leti. Dr. C. S. Fisher, ravnatelj pennsylvanske ekspedicije v Thebah, je našel v grobu blizu mesta dve veliki, zapечатeni glinasti posodi, v katerih je bilo 50 papirovih zavitekov. Na teh zavitkih je rodbinska kronika od l. 318. do l. 273. pr. Kr. Papyrus iz l. 283. vsebuje zapisnik egiptskega notarja o razpoki moža, ki se je imenoval Amenhotep, glasi se: «Amenhotep. V letu Tybi, ko je vladal faraon Ptolema, sin Ptoleme. Amenhotep sin Pathota, katerega mati je bila Tameity, je izjavil svoji ženi Tahapy, hčerki Pekrura, katere mati je bila Tansir: Odpustil sem te kot ženo. Odrekel sem se pravici do tebe kot svoje žene. Rekel sem ti: izberi si moža sama. Ne bom ti v bodoče na poti, v katerokoli hišo pojdeš. Od tega dne nimam nobene pravice več do tebe kot svoje žene. Odidil takoj brez obotavljanja. — Napisal (notar) Tut, sin Esmina.» Na zadnji strani tega dokumenta so podpisane štiri prič. Torej je stari Egiptčani so razveljavljali zakon, ako ni bil srečen. Vzroki so bili bržkone isti kot danes.

Sokol

Seja prednjaškega zbora JSS

Včeraj ob 8. uri zjutraj je prišel zborovati prednjaški zbor JSS., v katerem so poleg tehničnega odbora vsi nafeiniki žup. Seji je predsedoval posledovedeči namestnik saveznega načelnika br. Ambrožič, ker je načelnik br. dr. Murnik odstopil. Na seji je bilo zastopanih izmed 25 žup 20 žup. Poročilo saveznega tehničnega odbora je bilo sprejeto, enako tudi predlogi istega odbora, in sicer:

1.) Leta 1925. se izvrše medletne tekme JSS. brez vsakih hrupnih zunanjskih stvari. Tekme naj obsegajo: tekmo članstva za prvenstvo, tekmo vrst in posameznikov v vrstah, prosto tekmo in posebne tekme. Tekmujejo člani in članice. Vse priprave izvrši savezni tehnični odbor do začetka novembra letošnjega leta. Tekme se vršijo po predložitih društvenih, okrožnih in župnih tekmah.

2.) Razmerje med tehničnimi in upravnimi organi naj se določi tako, da spadajo vsa vprašanja, ki so tičeje vzgoje v sodelski organizaciji, pred forum tehničnih organov, to so prednjaški zbori in za vzgojo namenjeni odseki, ki tvorijo sestaven del društvenega vodstva ter o teh vprašanjih sklepajo popolnoma samostojno, svoje sklepe pa naznanjajo društvenim odborom. Enako razmerje vlada v župah in v Savezu.

3.) Zensko vprašanje v Sokolstvu naj se reši na podlagi enakosti in enakopravnosti, to je žena in mož naj v Sokolstvu vršita enake dolžnosti, mož naj vzgaja moške, ženska ženske. Tehnični organi v društvih, župah in Savezu naj poslušajo enotno in skupno, imajo pa vsi tudi načelnice. Zenski odseki in ženske komisije se ukinejo in članice teh vstopijo kot članice v prednjaške zbore. V ta namen se predlagajo skupščini potrebne izpremembe pravil.

4.) Vestnik T. O. se izpremeni v publikacijo, ki naj izhaja v nedoločenih rokih ter se prepusti izdajanje br. dr. Murniku. Namesto Vestnika T. O. se ustanovi list, ki bo uradno glasilo saveznega tehničnega odbora in naj bo urejevan kakor češki Cvičitelj (vaditelj). Izhaja naj redno vsak mesec, podrobnosti glede uredništva in izdajanja naj uredi T. O.

Izmed predlogov, ki so jih podale župe, je bil najvažnejši oni glede enotnih povelj. O tem so se razvila daljša debata, ki je izvenela končno v sklep, da župni prednjaški zbori vnovič pregledajo enotna povelja in da stavijo T. O. spremembevalne predloge. T. O. pa kliče anketo, ki se v sporazumu z vojaškimi strokovnjaki

posvetuje o spremembah. Dotlej pa veljajo sedanja najnovejša povelja ter naj se poleg teh poveljuje tudi po vojaških poveljih.

Rekijo se še nekatera manjvažna vprašanja, med drugim tudi sprememba poslovilnika za izpraševalne komisije, o drugih vprašanjih pa so dobili delegati nekatera pojasnila.

Pri volitvah je bil za načelnika izvoljen br. Miroslav Ambrožič, njegovo namestnika pa br. Miroslav Vujanović (Beograd), Dragotin Sulca (Zagreb) in Albert Požanel (Ljubljana). Za savezno načelnico je bila izvoljena sestra Anuška Cigojeva, za namestnice pa sestra Joža Trdinova (Ljubljana), Milica Jovanovičeva (Beograd) in Milena Gruborova (Dvor, Hrvatsko).

Popoldne so se vršili zaupni sestaneč delegatov žup, zvečer pa seja kandidacijskega odbora, ki je sestavil predlog za današnje volitve v savezno starešinstvo, zvečer je priredil Sokol Ljubljana v telednevnic Narodnega doma akademijo v pozdrav izvenljudbanskim bratom. Otvoril jo je društveni starosta br. Kajželj s kratkim pozdravom, nakar so sledili telednevni nastopi izbranih vrst naraščaja in članstva. 8 naraščajnic je prav skladno in efektivno izvajalo češko kompozicijo «Radijski mladosti», 8 naraščajnikov enako efektivno skupinske vaje na konjih, tri članice so vnovič fascinirale publiko s temperamentalni Muraklivi vajami s snežnimi kepami, 5 članov je brezhibno predložilo res vrhunske proste vaje brata Vidmarja, nakar je skupina članic nastopila z Vidmarjevo ritmično študijo «Jutros», razmeroma težko, a ljubko in učljivo. Nastop je zaključila vrsta članov, ki so s frapirajočo lahkoto izvajali na bradlj najtežje vaje. Vsi oddelki so želi burno priznanje.

Sport

Nogometna tekma Ilirija : Varaždinski S. K. je vsled deževnega vremena odpovedana ter se vrši na praznik 25. t. m. Tudi za danes napovedana tekma Slovan : Ilirija komb. se vrši le ob ugodnem vremenu.

S. K. Slavija obvešča odbornike, da se vrši redna odborova seja v nedeljo 23. t. m. ob 9. dopoldan v gostilni J. Smoleta v Novem Vodmatu. Istotam se vrši 23. t. m. ob 11. uri dopoldan obvezen sestanek vseh igralcev.

Motoklub Slovenija sklicuje svoj redni občni zbor na 30. marca ob 9. dop. v srebrni dvorani hotela «Union». Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo nadziralateljev. 5. Voltve predsednika, podpredsednika, 5 odbornikov in 2 namestnikov ter 2 nadzirateljev. 6. Predlogi, ki se morajo vložiti pri tajniku pismeno vsaj pol ure pred občnim zborom. V slučaju nesklepnosti se vrši po ure kasneje občni zbor ob vsakem številu članov. — Odbor.

Zagrebski S. K. Union se je fuzioniral s S. K. Sava. Vseled tega se je zmanjšalo število klubov v III. b razredu na pet.

Evropsko prvenstvo v veslanju se vrši letos v Curihu, in sicer 30. in 31. julija. Vseled sporazuma med posameznimi savezi bodo h tekmam pripuščeni tudi neorganizirani narodi.

Kriza v olimpijskem komiteju. Kakor poročajo iz Pariza, pri pripravah za olimpijado ni vse v redu. V francoskem olimpijskem komiteju so se pokazala razna nasprotstva, ki so povzročila, da je nekaj članov podalo svojo demisijo, in sicer zastopnik francoskih oblasti Jean de Castellane, nadalje George Drigny (plavalni savez), Joseph Geert (lahka atletika), Jules Rimet (nogometni savez) in Gaston Vidal (rugby).

Nogometni turnir dunajskega Slovana. Včeraj v soboto se je pričel nogometni turnir dunajskega Slovana, katerega se poleg tega kluba udeležijo brnski S. K. Zidenice, temešvarski klub Kiniszl in beograjska Jugoslavija. Včeraj je S. K. Zidenice igral proti S. K. Kiniszl katerega je z lahkoto porazil z 10 : 2 (4 : 1). Slovan pa je proti Jugoslaviji zmagal s 3 : 2 (3 : 1).

Ivan Matičič:

Požigalec

Bilo je v Karpatih. Zima je razsajala, pa ni mogla ustaviti vojske, ki se je borila z zametj in z ognjem. Raztepene čete so se umikale pred Rusi, v neredu so se potikale po divjih gozdovih, v mrazu in burji so iskale zavetja, bežale čez prelaze.

V nekem selu je prenočeval polkovnik štab. Bedni siromaki so sprejeli trudne vojnike v svoje borno zavetje, kjer so se ogreli ob ognjišču, nakrmili konje in se zarili v suho seno. Ko so zjutraj zapuščali selo, je ukazal polkovnik:

«To selo moramo požgati, da s tem vzamemo zavetje sovražniku, ki prodira za nami. Narednik, ostanite tu s tremi konjeniki in zapalite vse bajte. Recite ljudstvu, da si lahko reši svojo revščino in si jo spravi iz bajt, ako hoče. Napravite hitro, do prelaza nas lahko že dohitite!» Po teh besedah zapuščali konja.

«Kakor ukažejo, gospod polkovnik!» mu trdo salutira narednik, odstopi in si odbere tri može. Nato se zaganja od kočje do kočje in ukazuje neprijazno:

«Ljudje, poberite svoje siromašne

ropotije in bežite, zažgati vam moramo selo!»

Ljudstvo prestrašeno zažene vik in jok in pade na kolena:

«Mili bože! Pan narednik! Mili bože! Usmilite se, pan narednik!»

«Ne morem pomagati, ukaz je ukaz!» se otrasa narednik.

«Bože, bože! Kaj smo vam storili?»

«Le hitro, le hitro! Samo pol ure imate še časa!»

«Milost, pan narednik! Zima je, kam naj gremo z otroci?»

«Ne vem kam. Gospod polkovnik tega niso povedali.»

«Pustite nam te revne domove, zima je, ne vemo nikamor!»

Zdaj se obrne do narednika eden izmed konjenikov in mu svetuje zaupno:

«Gospod narednik, saj je vse eno! Zakaj bi tirali siromake v nesrečo! Polkovnik je že daleč, ne bo se brigal za nas. Tu sem privlečemo kup slame ali sena in ga zapalimo.»

«Saj res,» mu pritrđita druga dva konjenika. «Čemu počenjati take složine nad ubogim ljudstvom, ko ni treba! Glavno, da se kadi in da vidi polkovnik dim, da drugo se ne bo brigal.»

«Ali ne veste, kaj je ukaz?» jih trdo zavrne narednik.

«Seveda vemo, ali tega ni treba!»

«Molčite!»

«Gospod narednik,» prosí zopet prvi konjenik. «Če že mora biti zažgano, pa jim požgimo samo to-le malo količino, saj bo dovolj.»

«Gospod polkovnik so ukazali vse!» mu odbije odločno.

«Seveda je ukazal, pa se nazadnje lahko izgovorimo, da so nas pregnali Rusi.»

«Tega pa ne! Ukaz je ukaz!»

«Toda ljudje so pač vendar ljudje!» mu ugovarjajo prostaki.

«Nobene besede več! Če se mi boste upirali, vas naznanim gospodu polkovniku — in tedaj veste, kaj vas čakal!» jim zapretili in jih jezno ošine s pogledom.

«Pan narednik, milost!»

«Spravite se mi iz bajt, pravim! Čas beži, mi moramo naprejt!»

Ljudstvo je uvidelo, da so vse prošnje zaman, zato je znova zaplakalo in prišlo iznašati svoje stvari iz koč.

Trije konjeniki so stiskali zobe in gledali za narednikom. Pa so zakleli vsi trije hkrati in šli pomagat zmedenemu ljudstvu iznašati postelje, posodo in čunje iz koč v sneg in izganjati živino iz hlevov. Narednik je vlačil seno izpod streh, pa tlašil v ošine in v

lesene strehe in pripravil za požig.

«Pomagajte, da bomo prej gotovi! Mislite, da bom naredil vse sam!» je kričal nad tremi prostaki.

«Prokleti krapar, figo, če češ! Le opravi svoje delo sam!» so mrmrali vsi trije in se mečali med zbegano ljudstvo.

Narednik je zapalil prvo kočjo — in črni dim se je zavalil v nebo... Ljudstvo je sprelatela groza. Prijemalo se je za glavo, vilo roke, kričalo, omahovalo v sneg, klicalo Boga v pomoč, pravico, rotilo... Nekateri so se zagnali proti goreči bajti in hoteli gasiti, a narednik jih je s silo odpodil. Iz prve kočje je podtaknil ogenj v drugo, za to v tretjo, četrto, deseto, petnajsto... Plamen je zabesnel, plasil, uničeval, pepelil... Ljudstvo se je valjalo v obupu, matere so stiskale svoje otroke, ječale, blaznele, marčki so dvigali roke, a brez moči omahnil v sneg...

Petnajstleten fant je pričel čudno zavijati glas in širiti oči. Z rokami se je grabil za prsi in za glavo, begal okrog in vplil ves božjasten.

«Zblaznel je, revček,» vzdihne eden od konjenikov ves zbeگان.

Fant je razširil roke, zdirjal proti sovražni, zbežnemu domu in se zagnal

v ogenj...

«Rešimo ga!» kriknejo konjeniki in planejo za njim. Toda ugrabil ga je že plamen in dim ga je zakril očem...

«Na konje!» je ukazal narednik in zagrabil svojo kobilo.

«Pes!» so siknili vsi trije za njim. se zaviltevi v sedla in se pognali v dir...

Na vrhu prelaza so dohiteli polkovnika in njegov štab. Narednik je prijezdil do njega in mu javil glasno in vdano:

«Gospod polkovnik, pokorno javljam, ukaz izpolnil, vso vas vpepeljil!»

«Kakšno vas?» vpraša polkovnik raztreseno.

«Kakor so ukazali, gospod polkovnik!»

«A tako, vi ste, narednik!» mu reče malomarno, ko ga pogleda. Nazaj v dolino se niti ne ozre... Vspne se naprej in poboža svojega konja po vratu. Čez nekaj časa pokliče svojega služabnika in mu reče:

«Konjaka mi daj!»

Molče so jezili dalje. Čez prelaz je zavijala burja, v daljavi so grmeli topovi...

Narednik je srečno preživel vsa vojna leta, pred letom dni pa si je sam vzjel življenje...

Gospodarstvo

Občni zbor Trgovske banke d. d. v Ljubljani

Trgovska banka je imela včeraj pod predsedstvom g. Viktorja Medena, veletržca svoj 7. redni občni zbor v adaptiranih prostorih lastne stavbe na Dunajski cesti. Glasom poročila je banka dosegla v letu 1923 Din 2.865.936,08 čistega dobička ter bode izplačala 11 odstotkov dividende napram 7 odstotkom v letu 1922. Zavod se lepo razvija ter je dosegel celokupni promet v letu 1923 Din 8.734.781,30. Čista bilanca per 31. decembra 1923 izkazuje pod aktiva: blagajna Din 1.334.948,28, valute Din 215.771,14, menice in devize Din 10.200.325,—, vrednostni papirji Din 2.382.132,28, dolžniki Din 72.202.052,59, realitete (v Ljubljani in Slovenjgredcu) Din 4.797.353,28, inventar Din 637.115,57, pod pasiva pa: delniška glavnica Din 15.000.000,—, rezervni zakladi Din 2.500.000,—, vloge na knjižice Din 14.544.711,88, upniki Din

56.314.030,65, čisti dobiček Din 2 milijona 865.936,08. Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun so porastle v letu 1923 od Din 69.000.000,— na Din 70.000.000,— torej za Din 10.000.000,—, kar je vseskor dokaz vsestranskega zaupanja, katerega zavod uživa.

Narodna banka SHS

Stanje 15. marca 1924.
Aktiva (v milijonih Din, v oklepajih spremembe napram stanju 8. marca): kovinska podloga 442,4 (+ 9,4); posojila 1421,0 (- 18,2); račun za odkup kronskih novčanic 1208,2; račun začasne razmene 391,4 (+ 3,5); državni dolg 2961,6; vrednost državnih domen, založenih za izdajanje novčanic 2138,3; saldo raznih računov 95,9. Skupno 8659,1.

Pasiva: vplačani del glavnice 224 (+ 0,1); rezervni fond 5,3; novčani v obtoku 5641,7 (- 62,3); državni račun začasne razmene 391,4 (+ 3,5); državne terjatve po raznih računih 52,7 (+ 32,4); razne obveznosti 355,4 (+ 9,4); državna

terjatov za založene domene 2138,3; navedek za nakup zlata za glavnico in fonde 51,3 (+ 0,8). Skupno 8659,1.

— Odvzemanje obveznic nezažrtanih predvojnih dolgov bivše Avstro-Ogrske Lastniki naj pošljejo te obveznice najkasneje do 1. aprila 1924. s kuponimi in obrestnimi polami vred direktno generalni direkciji državnih dolgov v Beogradu s spremno kolka prosto vlogo, v kateri naj označijo obveznice po tipu, emisiji, seziji, po številkah in po nominalni vrednosti. Vlogi naj se navede tudi najbližji davčni urad, po katerem potem generalna direkcija vrne rezerve za prejete obveznice. Reverzi naj se skrbno hranijo, ker se bodo samo zanje izdajale nove obveznice. Opozarjamo, da se po odločbi reparacijske komisije v Parizu pri razdelitvi dolgov vpoštevajo le odvzete obveznice in bodo imele za lastnike vrednost le nove obveznice, ki jih prejmejo namesto oddanih starih obveznic. Natančneje izveste v «Uradnem li-

stu» št. 23 z dne 22. marca, kjer so navedeni tudi vsi dolgov, katerih obveznice se odzema zaradi porazdelitve med udeležene države.

— Cenovnik za zavarovanje valute pri izvozu blaga, veljaven od 15. do 31. marca je objavljen v «Uradnem listu» št. 23 z dne 22. marca.

— Ustavljen je poravnalno postopanje o firmi Mihael Krošelj v Radohovi vasi, ker se poravnava ni dosegla.

— «Slaveks», d. d. za žumsku industrijo v Zagrebu povišuje delniško glavnico z izdajanjem 100.000 komadov novih delnic po nominalni 50 Din, s pravico na dividendo za l. 1923.—1924. po tečaju 210 Din tel quel. Pravica opcije (na 2 stari 1 nova delnica) se ima izvršiti do dne 30. marca s plačanjem proti vrednosti v gotovini pri hrvatski podružnici Wiener Bankvereina v Zagrebu.

— Združene papirnice Vevče, Goričano in Medvođe, d. d. v Ljubljani imajo dne 11. aprila redni občni zbor ob 16. v veliki posvetovalnici Ljubljanske kreditne banke.

— Razstava madžarskih vin v Švic. Madžarski vinski trgovci in producenti pripravljajo za letošnje leto v Švic razstavo lastnih vin, da bi tako med Švicar-

ji vzbudili zanimanje za svoja vina. Zakaj mi ne poskusimo kaj podobnega?

— Mednarodni vzorčni sejem v Milanu se vrši od 11. do 27. aprila 1924. Prospekte za sejem je dobiti v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

— Izgube nemških bank zaradi škoka franka. Mnoge nemške banke, ki so spekulirale proti francoskemu franku so zaradi njegovega hitrega popravka izgubile zelo velike vsote. Kakor poročajo, se obeta v Berlinu in v ostali Nemčiji več bančnih polomov.

— Povišanje madžarskih carinskih davkov. Po madžarskem uradnem listu so se z dnem 18. marca povišali carinski nadavki povprečno za 80 odst.

— Povišanje cen sirovemu železu v Nemčiji. Iz Hannovera poročajo: Zveza industrijev sirovega železa (Robeisenverband) je za nadaljnje zaključke povišala cene za Južno Nemčijo hematitu te livarniškega sirovega železa št. 1 in 3 za 5 mark pri toni. Nadalje se je povečala cena livarniškega sirovega železa luksemburške kvalitete za 7, odnosno 4 marke pri toni glede na prodajno pokrajino.

Domača borzna poročila so na drugi strani.

ESKONTNA I PUČKA BANKA D. D., SUBOTICA

Afilijacija Hrvatske eskoptne banke v Zagrebu

izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantneje

Telefon števil: 19, 20 in 179

538 a

Potri od globoke žalosti sporočamo sorodnikom in prijateljem, da je naš srčno ljubljani sin, brat in strček

Pepi Drofenik

umrl v vojaški bolnici v Obridu dne 15. marca 1924 v starosti 20 let kot žrtve dolgega potovanja iz Slovenije v Makedonijo.

1186-a **Žalujejo ostali.**
Sv. Peter pod Sv. gorami, dne 20. marca 1924.

Premogovnik v Sloveniji sprejme prvovrstnega in pridnega paznika, absolventa rudarske šole, kot samostojnega

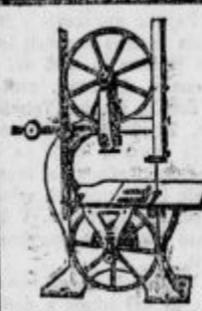
obratovodjo.

1197-a

Stanovanje, luč in kurjava prosta, početna mesečna plača 2000 Din, razen tega premije. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Premogovnik“.

Preselitev

Vsem p. n. trgovcem, obrtnikom, tovarnam, bančnim zavodom kakor tudi drugemu cenjenemu občinstvu vladno naznanjamo, da se je tvrdka „Interagencija“, oddelek za alarmne aparate proti vlomom in tatvinam sistema „Litvin“ preselila na **Staro pot št. 7** v Ljubljani, telefon 578, kjer se dajejo točne informacije glede omenjenih aparatov. 1211-a

Stroje za obdelavo vsakovrstnega lesa

za žage in elektromotorje, kakor tudi za mizarje in tovarne pohištva postavlja z jugoslovanskega skladišča po povoljnih plačilnih pogojih in cenah

Welker-Werke, Wien X.,
Luxemburgerstrasse 12. 258/a

:: Otvoritev ::

Tvrdka Franc Szantner

špecialist za ortopedična in anatomska obuvanja in zaloga čevljev 1111/a

sprejema vsa naročila za čevlje po meri in popravila **LJUBLJANA, Šelenburgova ulica 1.**

Potrim srčno naznanjamo vsem sorodnikom in znancom, da je naš iskreno ljubljani sin, brat in stric

dr. Minko Irgolič

inšpektor I. klase v ministarstvu pravde v Beogradu včeraj 21. marca 1924 v Nišu po težki dolgoletni bolezni umrl.

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, 23. t. m. popoldne v Nišu.

Velika Nedelja, Maribor, Niš, dne 22. marca 1924.

Albina Irgoličova, roj. Bručić, žena; Henrik in Teresija Irgolič, stari; Frano, Ivan, Friderik, Lojze, Tonika, bratje in sestra; Medik Frano, svak

ZAHVALA.

Vsem, ki so nam ob priliki bridke izgube naše dobre soproge in matere, gospe

Marije Mešek

stali na kakršenkoli način ob strani, se nas spomnili s tolažilnimi izrazi sožalja ter spromljalcev na njeni zadnji poti se tem potem kar najsrčneje zahvalujemo.

Predvsem pa bodi iskrena hvala: gg. duhovniku, zdravniku g. dr. Premrovu, g. Svetčevi in g. Bekovi za njih izredno dobrohotnost, nadalje sokolskemu društvu Litija-Šmartno, pevskega društva «Lipa», Ciril in Metodovi družbi, Jugoslovanski matici in prostovoljnemu gasilnemu društvu za častno spremstvo in prekrasne žalostinke.

V Litiji, dne 23. marca 1924.

1175/a **Josip Mešek z ostalimi.**

ZAHVALA.

1187/a

Za izraženo sožalje ob bridki izgubi nepozabne soproge, dobre mamice, hčerke in sestre, gospe

Anice Vardjan-ove

davčnega obojčala soproge

izrekamo tem potem vsem in vsakemu posebej svojo najtoplejšo zahvalo. Prav posebno pa se je zahvaljujemo g. dr. Razočniku za zdravniško pomoč v bolezni ter blagi njegovi soprogi, ki je stala pokojnici ves čas bolezni in ob smrti postelji ob strani, nadalje čestiti duhovščini, gospodom pevcom za v srca segajoče žalostinke, darovalcem krasnih vencov in cvetja in vsem onim mnogostevilnim, ki so spremili našo ljubljanko na poslednji poti.

V Ložu, dne 20. marca 1924.

Žalujejo rodbini: **Vardjan-Znidaršič.**

Na veleposestvu dr. Ferdinanda Attemsa se bo iz letošnje sečnje oddalo približno

1400 m³ smrekovega lesa

na panju ali franko vagon, postaja Brežice.

Ponudbe sprejema do 23. t. m. oskrbništvu graščine Brežice ob Savi. 1148/a

Poceni češko perje!

Kilogram sivoga opulčenega perja 65 Din, na pol belega 80 Din, belega 90 Din, boljše 100 Din, mehkega kot pah 150 Din, boljše vrste 225 Din. Pečljatva carine prosta proti povzetju, od 800 Din naprej poštnine prosto. Blago se tudi zamrzne in neupajajoče vrzemo nazaj.

Naročila samo na Bezedki Cesti, Letaš št. 44, kot Pizna, Češkoslovaška.

Poštno pošiljka grede iz Češkoslovaške v Jugoslavijo krog 14 din.

Prva preoblikovalnica damskih slamnikov in moških klobukov

Barborič & Završan

LJUBLJANA
Mestni trg 7

Izdeluje po najnovejših modelih. 611/a

Velika zaloga damskih slamnikov, praznih, nakitenih, in raznovrstnega nakita.

Najceneje CEMENT

Prima Portland

Trboveljski in Dalmatinski dobavlja

v poljubnih množinah.

Naročila sprejema:

H. Petrič,

Gospočetvska cesta 16/I.

III Telefon 343. 466/a

Odda se v najem žaga elektrarne na Dobrovi

za dobo enega ali več let. Pismene ponudbe naj se vložijo na naslov „Elektrarna na Dobrovi pri Ljubljani“ do dne 10. aprila 1924. — Dražbeni pogoji so na ogled v občinski pisarni na Dobrovi.

1204/a **Načelstvo.**

Za Veliko noč Najceneje

so ravnokar došli damski in dekljiški slamniki

po najnižjih cenah. Provezem tudi vsa popravila.

Minka Horvat
modistka 654/a
Ljubljana, Stari trg 21.

Naročajte, čitate in razširjajte „JUTRO“!

veče in male množine tudi **v vrečah** dostavlja na dom.

Naročila sprejema: **H. Petrič,**
Gospočetvska cesta 16/I.
I Telefon 343. 466/a

Stavbene parcele naprodaj!

Povpraša se v pisarni Jugoslov. sokolskega saveza v Ljubljani (Narodni dom), I. nadstropje, med uradnimi urami od 9. do 12. in od 15. do 18. ure. 1207-a

Perutz

Fotografske plošče so najboljšje!

Dobe se v vsaki strokovni trgovini. Generalno zastopstvo za kraljevino SHS

veletrgovina vsakovrstnih fotografskih potrebščin **ZAGREB, Palmotičeva ulica broj 66.**

SEMENSKI OVES

1161/a

s posestva poljedelske visoke šole v Zagrebu, 18 do 18 % rudninski superfosfat po Din 120,—, 40 do 42 % kalijevo sol, 98 do 99 %, modro galico, prvovrstno banaško moko po najnižjih cenah nudi

blagovni oddelek Zadrugne zveze v Celju.

EVGEN LOVŠIN „RUDE IN KOVINE“

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 15.

En gros:

Cink, svinec, železo, aluminij, kositer, baker, cinkova in pocinkana pločevina itd.

Generalna zastopstva:

Za balkanske države: The Central European Mines Ltd., Metica. Za kraljevino SHS: Kemična tovarna v Mostah pri Ljubljani. Za tu- in inozemstvo: Cinkarna d. d., Celje.

Kupujemo po najnižjih cenah: stari baker, stari svinec, remelted-cink, kovinske osjauke itd. 23

Brzojavni: Rude. **Telefon št. 727.**

Mali oglasi

Veška beseda 50 par. Za "Dopisovanje" in "Začetnik" se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčeno se je le mali oglasi, ki so plačani vnaprej. Plače se lahko tudi v snemkah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka, za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Posedstvo s trgovino in gostilno
se prodaja na Notranjem za ceno 700.000 Din z vsem inventarjem, eventualno se da tudi v najem. Površina se je resno reflektanta. — Naslov pove upr. „Jutra“ in sprejme tudi ponudbe pod šifro „Posedstvo“. 5734

Enonadstropno hišo
prodaja pod ugodnimi pogoji. Naslov pove uprava „Jutra“. 5938

Lepo stanovanje
v Mariboru, zamenjan za enako v Ljubljani. — Ponudbe pod „Selitev“ na upr. „Jutra“. 5963

Soba s hrano
se odda za 2 dijaka ali dijakinji, zraven obrtne šole. — Naslov pove uprava „Jutra“. 5961

Spalnico in salon
se odda a 1. aprilom. — Naslov pove uprava „Jutra“. 5946

Lepa mesečna soba
s posebnim vzhodom, se odda dvema gospodoma v središčni mestu. — Kje, pove uprava „Jutra“. 6028

Majhno sobico
s zajtrkom, isto akademik. Naslov pove uprava „Jutra“. 6069

Dve sobi
pripravni za pisarno, v središčni mestu, s separiranim vzhodom, se odda. — Naslov pove uprava „Jutra“. 6065

Na stanovanje in hrano
se sprejme boljše gospodinja na Sv. Petra cesti št. 29/1. 6025

Na stanovanje
eventualno tudi na hrano, se sprejmeta 2 gospoda ali gospodinja. — Kje, pove uprava „Jutra“. 5909

Priprosta prazna soba
se odda za takoj. Cenjene ponudbe pod „Uradnica“ na upr. „Jutra“. 6124

Opredeljeno sobo
isto soliden gospod. Cenjene ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Najmo“. 6127

Zamenjan stanovanje
obstoječe in kuhinje, 2 sob in pritlik, za enako. Stanovanje ima hrano solončno lego, v 1. nadst. oddaljen četrt ure od gl. post. Pismene ponudbe pod „Zamenjava 999“ na upravo „Jutra“. 6180

Dve sobi
s kopalnico in bližini sodišča, se zamenjajo z dvema sobama a kuhinjo. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Stanovanje 22“. 6126

Snažno sobo
isto gospodinja s 1. aprilom. Cenjene ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Snažna in mirna“. 6104

Opredeljena mesečna soba
z elektr. razsvetljavo, se odda boljše gospodinj. Naslov pove uprava „Jutra“. 6092

Alaska Gramofon
in 35 lepih plošč, omara s 4 predali, kamnita plošča, par visokih škornjev, prodaja po nizki ceni. Naslov pove upr. „Jutra“. 5982

Mandolino
fino neapolitanca, prodam. Ponudbe pod „Mandolina“ na upravo „Jutra“. 6131

Stara (češka) vijolina
se prodaja. Naslov pove uprava „Jutra“. 5983

Lokalno Trgovino
vzame v najem ali jo pa kupi trgovci, ki bo moral vsled poteka pogodbe zapustiti lokal. Kraj postranska stvar. Prejem takoj ali pa tudi po dogovorni klesanje. — Ponudbe se prosit šifro „Trgovina A. L.“ na upravo „Jutra“. 6020

Iščem suho skladišče
z brojem, blizu kolodvoru. — Ponudbe pod „Ha“ na Aloma Company, Ljubljana. 6325

Restavracija
na blojskem gradu, se da v najem. Ponudbe na naslov: „Kendova grajska uprava, Bled“. 6038

V najem
se odda radi družinskih razmer tako gostilna in trgovina s mešanim blagom na prometnem kraju, 1 uro od postaje Jarše-Mengeš, ob okr. cesti Mengoš-Vodice. — Več pose lastnik Miha Zupan, p. Vodice. 5089

Delavnica
svetla, suha in približno 100 do 120 m² velika, se odda po možnosti v centru Ljubljane. Cenjene ponudbe pod „Dobro plača“ na upravo „Jutra“. 6037

Gostilna ali bufet
se odda v najem ali na račun. Ponudbe pod „Gostilna“ na upravo „Jutra“. 5910

V najem
restavracija in kavarna s celim inventarjem solventnemu strokovnjaku — trgovski lokal, na delu, novorejen, s pritlikami in stanovanjem. Josip Rajca, Ljubljana, Sv. Jaka koba nabrežje 20. 6119

Izgubil sem
črna-črna avto št. 20. t. m. na poti v travmaju od delovne bošnice do post. Najditej se prosit, da se izroči v upr. „Jutra“ proti veliki nagradi. 6078

Flor nogavice
v vseh barvah po 26, 27 in 30 Din prodaja. R. Starmecki, Celje. Narodite cenik! 6078

Pošteno, snažno deklet
staro do 30 let, ki razume vsaj nekaj kuhne ter je ubogljiva, se sprejme k majhni boljši družini. Naslov pove uprava „Jutra“. 6112

Provizijski potnik
za Slovensko stroko, se iščejo. Le prvotne moči s dobrih referencami imajo prednost. Osebn. dogovori pri tvrdki Stanko Florjančič, Sv. Petra cesta št. 35, Ljubljana. 5985

Knjigovodja
1800 večernej zaposlenja. — Cenjene ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Oglašna št. 6013“. 6013

Trgovski pomočnik
dobra moč, želi mesta. Cenj. dopise je poslati na upravo „Jutra“ pod „Agilen“. 6008

Dobra kuharica
1800 mesta gospodinja v Ljubljani ali kje drugje. Cenjene ponudbe pod „Gospodinja 80“ na upravo „Jutra“. 6002

Mesto praktikanthinje
v trgovskem ali industrijskem podjetju, isto gospodinja. — Ponudbe pod „A. zanesljiva moč“ na upravo „Jutra“. 6002

Gospodična
s 3 razredi mešanske šole, vajena nekoliko trgovine in strojeplasti, 1800 primerne službe. Cenjene ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Marljiva in poštena“. 5935

Mesta natakarice
kot začetenici, isto dvoje poštenih in pridnih deklet. — Naslov pove uprava „Jutra“. 5900

Modistinja
boljša moč, gre za časa seje in službo. — Cenjene ponudbe z navedbo plače pod „Boljša moč“ na upr. „Jutra“. 6117

Šivilja
z dobro prakso krojaškega dela, želi stalno službo pri kakem krojaču. Nastopi takoj. — Naslov pove uprava „Jutra“. 6118

Halo! Halo!
Lesni trgovci — Brezplačno selim praktični pri lesni industriji; v lesu in knjigovodstvu še deloma vešč. Cenjene ponudbe naj se pošljejo na upravo „Jutra“ pod „Les“. 6125

Reduciran vodja
trokarinske urada, srednje starosti, isto mesta kot inkasant, skladiščnik, kletarski mojster ali silnič. Vstop takoj ali kesnje. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Vešten in samostojen“. 5939

Kot knjigovodja
korespondent, kontorist, praktičnik itd., gre absolvent abiturientskega tečaja. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Absolvent“. 6036

Spreten manufakturst
isto službo, ali pa pristopi kot družabnik v mešano trgovino. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Kavelja“. 6097

Službo v pisarni
isto inteligentna gospodična, vešč slovenskega, nemškega, arhivarskega, deloma tudi angleškega in strojeplasti. Ponudbe pod „Brezplačno-vestno“ na upravo „Jutra“. 5931

Delovodja (mizar)
42 let star, oženjen in brez otrok, isto mesta pri kakem večjem podjetju. Gre tudi na delo. — Naslov pove uprava „Jutra“. 5988

Kafica, povej mi,
kje si kupila posodo? Ali ne veš, da se kupi najboljša pri Vico in u, Maribor, Glavni trg? 191

Pozor, mizarji!
Prodam takoj 4 skobeljiva, bukove, popolnoma nove in močne, za vsakega mizarja, po se pretrihati ceni. Iste se v Poljčanah št. 65, kjer se jih lahko tudi oglede. Franjo Berger, Poljčane 65. 6018

Sivalni stroj
„Stager“, se prodaja. — Naslov pove uprava „Jutra“. 6014

Pisalni stroj
z vidno pisavo in moderna pisalna miza, se prodaja po zelo nizki ceni. — Naslov pove uprava „Jutra“. 5980

3 ročni vozički
so napredni v Rožni dolini št. 145. Eden je s diro, dva pa s lojstremi. 6066

Vrtinice
nizke, triletnje, celjenke, štiridesetih najbližjih vrst, po 12-14 Din komad, tudi si odobrnju v mestu in na delu. Šel Anton Ferant, trgovski vrtinar, Ljubljana, Ambrožev trg 3. 4704

Bosanski pekmez
ima v zalogi „Triglav“, d. d., Šmarca pri Kamniku. 6045

Krasna hrastova omara
za knjige, ameriškega sestavljalnega tipa in 5 predalov, široka 58 cm, globoka 38-42 cm, visoka 192 cm, vrata vzhoda s predalov in debelega ameriškega stekla, je napredni. Naslov pove uprava „Jutra“ v Mariboru 6048

Kompletna oprava
za samca, belo emajlirana, in kuhinjska oprava, napredni. Kje, pove upr. „Jutra“. 6031

Starinska ura
salonska, dobro ohranjena, se prodaja. — Pošta Kropan št. 80. 6091

4 fotelje, divan in mizo
prodaja po zelo nizki ceni. — Naslov pove uprava „Jutra“. 5952

Nova žaketna obleka
za velikega gospoda, se prodaja na Sv. Petra cesti 27/1. 6075

Postelja
z mrežo, šimnico in nočno omara, se prodaja. — Naslov: Poljanski nasip 34/1. 6074

Trgovci!
Prodaj po jako nizki ceni 2 novi pisalni mizi ter pisalni stroj. Cene in vzorci na zahtevo. Franjo Zgeč, Strelci, Meškanjci. 6029

Kompletna oprava
za prodajalno, se prodaja za 2500 Din. Pripravno za krojače. — Naslov pove uprava „Jutra“. 5894

Brizgalna
popolnoma nova, moderna, še nerabljena, z dvoyeprego, z vso opremo in do 200 m novih čvrti ter 10 različnih dvo-trupnih, novih, deloma pokritih, elegantnih vosov (kobilic) ter 2 moderna lundauerja, so po zelo ugodni ceni napredni. Poljanska dajca: St. Gričev c, trgovci v Ormožu. 5873

Tračnice.
Imam napredni 700 m tračnice z 2 kletnicama, 1 Puchov motor, 6 platio-vagončkov in truge za koder. Ponudbe pošliti na upravo „Jutra“ pod „Tračnice“. 5822

Okasion slamniki
od 10 do 200 dinarjev, razprodajam samo od 20. do 30. marca. — Horvat, modistka, Stari trg 21. 6177

Velikonočne
in razne druge razglednice, šolske potrebščine in debelo, najceneje pri L. P. v a l e k, trgovina papirja, Ljubljana, Židovska ulica. 6790

Mikroskop
čisto nov z imerzijo, se prodaja naslov pove uprava „Jutra“. 6116

Lep otroški voziček
se prodaja. Ogleda se v Pri-sojni ulici 3/1, levo (Petrič). 6135

Petsedežni Fort avto
model 1923, še malo rabljen, radi odpotovanja, takoj prodam. — Oddam tudi v najem dvojno leseno skladišče v bližini dojenjskega kolodvoru. — Anton Lužar, Karlovska cesta št. 22, Ljubljana. 6080

Knjige
Slov. zgodovina dr. Grudna, Meyera Leksikon 17 svezkov, Knačinski zakon, razni drugi zakoni, razne slovi in nemške romane, omara za knjige, prodam. Ponudbe pod „Knjige“ na upravo „Jutra“. 6102

Brehms Thierleben
krasna, popolna nova izdaja, nemški klasiki itd., napredni. Cenj. ponudbe na upr. „Jutra“ pod „Brehms“. 5990

Ia. Modra galica
98/99 odetna, garantirana, znamke Johanniska, nemške kakovosti, v egaliziranih sodih po 100, 250 in 300 kg, vedno v zalogi. — Cena jako ugodna, franco skladišče v Ljubljani. Plačilni rok 60 dni proti mesici. Vzorci na željo na razpolago. — Stanko Florjančič, Sv. Petra cesta št. 35, Ljubljana. 5984

Moško kolo
v dobrem stanju, lahko (dirkalno), se ugodno prodaja. — Naslov pove uprava „Jutra“. 6000

Motorno kolo
3 in pol Puch, predvojno blago, precizno delujoč, ceno napredni. Jakič, strojnik, hotel „Ston“. 6091

Elektromotor
nov, 2 P8. Elin, za enakov. merni tok, 220 volt, se ugodno prodaja. Drogerija v Kranju 6084

Kdor hoče kaj prodati
kdor hoče kaj kupiti

Kupim majhno vilo
ali posestvo v mestu, vstr. v okolici Ljubljane. Pogoji je prosto stanovanje. — Pismene ponudbe pod šifro „200.000“ na Aloma Company, Ljubljana. 6326

Kupim Star svinec
kupujem po dnevni ceni. — Ponudbe z navedbo cene in množice na naslov: Ivan Rebeck, Celje. 5719

Nakup lesa.
Iščemo vsako množino rezane lesa. Detaljirano oferte franco jezika, izročilni rok na: „Juvavum“, Holzindustrie-gesellschaft m. B. H., Salsburg, Osterreich. 6120

Magnet
za odtrgavanje vžiganje (Ab-reissung) kupim. Oražen, Poljanska cesta 69. 5324

Rabljene kasete
9 x 12, z ožkim robom, kupim. Ponudbe s cenami na upr. „Jutra“ pod „Kaseta“. 5921

Par uhanov in 1 prstan
z briljanti, kupim. Ponudbe pod „Uhani“ na upr. „Jutra“. 5919

Kupim pisalni stroj
z vidno pisavo, še rabljen. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Oglašna št. 6082“. 6082

Čiste stečnice
po 1 liter in 4 deset., 1 liter, pol litra in 3 deset. litra, kupim najugodnejše. Prumetna, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. 6122

4000 kg jabolki prodaja
I. Razbošek, Šmartno pri Ljubli. 5975

Vino!
letnik 1917. (belež) po 25 K, letnik 1919. (belež) po 35 K, letnik 1917. (rudeci Burau- dec) po 28 K. Pristna 10 let stara slivovka (48 odst.) po 100 K. Hiteo- listom se prodaja pokrit vas, skor nova kočija z gumijevimi kolesi. J. Kravarna, Ptuj. 5936

Pravovrsten čebelni med
ca 1000 kg, se po zelo ugodni ceni prodaja. — Ponudbe je poslati na naslov: R. Pab- njak, trgovec, Ljutomer. — Proda se tudi v manjšem od- menj. 6027

Lepe štajerske orehe
prodaja trdnica Geršak & Ko., Ljubljana, Košgralni trg 10. 5807

P. t.
Moj oglas med Vašimi „Malimi oglasi“ je imel popola uspeh. Za službo lekarniške laborantije se mi je javilo 178 reflektantinj. Zahvaljujoč se Vam Vas prosim za račun in ostajam z odličnim spoštovanjem Ph. Mr. Stanko Kočovar, Vrhnika.

Nepremičnost
Lepa enonadstr. hiša z 21 prostori, vodovodom in elektr. razsvetljavo, se prodaja na prometnem kraju v bližini farne cerkve na Goranjakem. V hiši se nahaja trgovina, pripravljena je na tudi na vsako drugo obrt. K hiši spada levo za živino in 2 parceli goveda. Cena 200.000 Din. — Naslov pove uprava „Jutra“. 5972

Maia usnarjara
pol ure od Maribora, 9 orav- lov zemljišča, sprede enonad- stropna hiša s malim vino- gradom, sadonovnik, klet, us- narjara s baseni, cementnimi kladmi, vse v dobrem stanju, gospodarsko poslopje s hlev- om in prečo, svinjak, se pro- da ali da tudi v najem. So lahko tako v vrsti in začne obratovati. Vprašati pri last- niku Perčič, Maribor, Milin- ska ulica 44. 5987

Vila
enodružinska, nova, visoko- priljučna z modernim kom- fortom in vrtom. — Vila dvo- družinska, enonadstr., 1000 m² vrta, prosto stanovanje. — Hiša, dvodružinska, enonad- stropna, vrt, prosto stanova- nje s 5 sob s pritlikami, par- keti, elektrika, vodovod, sol- šna lega — vse v Ljubljani — napredni znatno pod vred- nostjo. — Josip Rajca, Ljub- ljana, Sv. Jaka koba nabrežje št. 20. 6120

Hiša s trgovino
na prometni cesti v Maribo- ru, napredni. — Naslov pove podružnica „Jutra“ v Mari- boru. 5805

Posestvo pri Mariboru
lepa solčna lega, lep dvor, prima vinoograd, velik sado- novnik, njive, travniki, 3 hi- še, se ugodno prodaja. Ponudbe le od resnih kupcev pod „Do- bičkanstvo posestvo“ na po- bličkanstvo „Jutra“, Maribor, družnica. 5899

Hiša z velikim vrtom
za zelenjavo in sadnim drev- jem, se radi boljši po nizki ceni prodaja. Vpraša se in trgovini škerce, Spodnja Hudinja pri Celju. 6034

Hiša
z 2 stanovanjema, vrt, sado- novnik, njive, mad 3 in pol oravlo zemljišča, se po ugodni ceni za 55.000 Din napredni. — Jakob Milčič, Šmiklavž št. 27, Hote pri Mariboru. 6050

V najem
se da arondirano posestvo s 17 orali prvotne zemlje v Celju-Gaberju št. 21, takoj ali kesnje, snmo vestni in zanesljivi stranki. Ex- tudi stanovanje od početja naprej. Ponudbe s pogoji je staviti istotam. 6036

Dvonadstropna hiša
na Goranjakem, se prodaja. — Pripravna tudi za tako trgovino. V hiši je trgovina in kavarna, 14 stanovanj, oso kupa na razpolago. Pismene ponudbe pod „Dobrokup 37“ na Aloma Company, Ljub- ljana. 6072

Posestvo na prodaj
13 oravlov zemlje, hiša s pe- timi sobami, ob železnici poleg priljubljene mesta na Do- lenjskem. Naslov pove uprava „Jutra“. 6129

Trgovska hiša
takoj napredni v industrijs- kem kraju tik železnice in postaje velikim stanovanjem, ki je takoj na razpolago. Trgo- vina obstoji že okoli 30 let, je zelo dobro ohranjena in je nasloviti na upravo „Jutra“ pod šifro „Dobra trgovina“. 5899

Novo hišo
Zaradi pomanjkanja denarja prodam na novo dograjeno, moderno in z vsem komfor- tom opremljeno hišo v Ljub- ljani, po zelo ugodni ceni. — Kupce ima takoj stanovanje. Poljanska dajca Ivan Kuhar, Ljubljana VII, Vodnikova c. št. 310. 5901

Kupim majhno vilo
ali posestvo v mestu, vstr. v okolici Ljubljane. Pogoji je prosto stanovanje. — Pismene ponudbe pod šifro „200.000“ na Aloma Company, Ljubljana. 6326

Posedstvo s trgovino in gostilno
se prodaja na Notranjem za ceno 700.000 Din z vsem inventarjem, eventualno se da tudi v najem. Površina se je resno reflektanta. — Naslov pove upr. „Jutra“ in sprejme tudi ponudbe pod šifro „Posedstvo“. 5734

Enonadstropno hišo
prodaja pod ugodnimi pogoji. Naslov pove uprava „Jutra“. 5938

Lepo stanovanje
v Mariboru, zamenjan za enako v Ljubljani. — Ponudbe pod „Selitev“ na upr. „Jutra“. 5963

Soba s hrano
se odda za 2 dijaka ali dijakinji, zraven obrtne šole. — Naslov pove uprava „Jutra“. 5961

Spalnico in salon
se odda a 1. aprilom. — Naslov pove uprava „Jutra“. 5946

Lepa mesečna soba
s posebnim vzhodom, se odda dvema gospodoma v središčni mestu. — Kje, pove uprava „Jutra“. 6028

Majhno sobico
s zajtrkom, isto akademik. Naslov pove uprava „Jutra“. 6069

Dve sobi
pripravni za pisarno, v središčni mestu, s separiranim vzhodom, se odda. — Naslov pove uprava „Jutra“. 6065

Na stanovanje in hrano
se sprejme boljše gospodinja na Sv. Petra cesti št. 29/1. 6025

Na stanovanje
eventualno tudi na hrano, se sprejmeta 2 gospoda ali gospodinja. — Kje, pove uprava „Jutra“. 5909

Priprosta prazna soba
se odda za takoj. Cenjene ponudbe pod „Uradnica“ na upr. „Jutra“. 6124

Opredeljeno sobo
isto soliden gospod. Cenjene ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Najmo“. 6127

Zamenjan stanovanje
obstoječe in kuhinje, 2 sob in pritlik, za enako. Stanovanje ima hrano solončno lego, v 1. nadst. oddaljen četrt ure od gl. post. Pismene ponudbe pod „Zamenjava 999“ na upravo „Jutra“. 6180

Dve sobi
s kopalnico in bližini sodišča, se zamenjajo z dvema sobama a kuhinjo. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Stanovanje 22“. 6126

Snažno sobo
isto gospodinja s 1. aprilom. Cenjene ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Snažna in mirna“. 6104

Opredeljena mesečna soba
z elektr. razsvetljavo, se odda boljše gospodinj. Naslov pove uprava „Jutra“. 6092

Alaska Gramofon
in 35 lepih plošč, omara s 4 predali, kamnita plošča, par visokih škornjev, prodaja po nizki ceni. Naslov pove upr. „Jutra“. 5982

Mandolino
fino neapolitanca, prodam. Ponudbe pod „Mandolina“ na upravo „Jutra“. 6131

Stara (češka) vijolina
se prodaja. Naslov pove uprava „Jutra“. 5983

Lokalno Trgovino
vzame v najem ali jo pa kupi trgovci, ki bo moral vsled poteka pogodbe zapustiti lokal. Kraj postranska stvar. Prejem takoj ali pa tudi po dogovorni klesanje. — Ponudbe se prosit šifro „Trgovina A. L.“ na upravo „Jutra“. 6020

Iščem suho skladišče
z brojem, blizu kolodvoru. — Ponudbe pod „Ha“ na Aloma Company, Ljubljana. 6325

Restavracija
na blojskem gradu, se da v najem. Ponudbe na naslov: „Kendova grajska uprava, Bled“. 6038

V najem
se odda radi družinskih razmer tako gostilna in trgovina s mešanim blagom na prometnem kraju, 1 uro od postaje Jarše-Mengeš, ob okr. cesti Mengoš-Vodice. — Več pose lastnik Miha Zupan, p. Vodice. 5089

Delavnica
svetla, suha in približno 100 do 120 m² velika, se odda po možnosti v centru Ljubljane. Cenjene ponudbe pod „Dobro plača“ na upravo „Jutra“. 6037

Gostilna ali bufet
se odda v najem ali na račun. Ponudbe pod „Gostilna“ na upravo „Jutra“. 5910

V najem
restavracija in kavarna s celim inventarjem solventnemu strokovnjaku — trgov

MAURICE LEBLANC: TIGROVI ZORJE

Tako je prefekt dal don Luis Perenni popolnoma svobodno roke ter se popolnoma zanesel na njegovo intuicijo in njegovo spretnost. Don Luis se hvaležno pokloni.

«Zahvaljujem se vam, gospod prefekt, in se nadejam, da ne boste obžalovali zaupanja, katero mi izkazuje.»

Nato pozdravi Desmaliousa in notarja ter odide skupaj z Mazerouxom.

Zunaj pove Perenna Mazerouxu, kar je potrebno, in Mazeroux pozorno posluša ter očitno priznava vse kriminalne zmožnosti svojega novega začasnega predstojnika ter mu v vsem pritrjuje. Tudi se domenita, da pojdeta skupaj ogledat si kavarno Pri novem mostu.

Tukaj izvesta, da je inspektor Vérot, ki je bil stalen gost te kavarne, zares pisal onega jutra prav dolgo pismo, in strežaj se je še prav dobro spominjal, da je skoraj istočasno z Vérotom vstopil tudi neki drugi, toda nepoznani gost, ki je sedel pri sosednji mizi v bližini Vérota, in si tudi dal prinesiti pisemski papir in celo dvakrat po velik žolt pisemski omot.

«Jasno je,» pravi Mazeroux, «kako ste domnevali, gre očitno za zameno pisem.»

Po opisu, katerega jima je strežaj radevolje podal, je neznan tujec, ki je sledil Vérotu, bil visoke, suhljate postave, nekoliko slok, nosil je kostanjevo šiljasto brado, monokel z roženim okvirjem na črni svileni vrvi, imel je črno palico, očitno iz ebenovine, ročaj te palice pa je bil iz srebra in oblikovan kakor tičja glava.

«S temi podatki bo policija mogla nadaljevati svoja raziskovanja,» pravi Mazeroux.

Oba se nato oddaljita. Na ulici pa naenkrat ustavi Perenna svojega tovariša: «Hipec, Mazeroux, potrpite.»

«Kaj se je zgodilo?»

«Nekdo nama je sledil,» pravi Perenna.

«Sledil? Kako to? Nič nisem zapazil.»

«Vseeno. Sedaj vem, za kaj gre, in imam navado, da uredim takšne zadeve kar na mestu. Nekoliko potrpite. Takoj se vrnem in vam jamčim, da se ne boste dolgočasili.»

Zares se vrne za minuto in privede s seboj gospoda visoke in sloke postave z zalzci na licu. Nato predstavlja:

«Evo, to je gospod Mazeroux, moj prijatelj, to je pa gospod Cacières, tajnik peruanskega poslanstva v Parizu, ki je še pred kratkim časom prisostvoval našemu razgovoru pri prefektu. Gospod Cacières je imel od poslanika nalogo, da zbere vse dokumente, ki se nanašajo na moje poreklo.» Nato dostavi veselo:

«Torej, gospod Cacières, prav vesel me, da ste me iskali. Zares, zdelo se mi je, ko sem zapustil prefekturo...»

Peruanski atašé napravi Perenni znak, kakor da ga ženira prisotnost Mazeroux-jeva. Perenna pa nadaljuje:

«Ali, prosim vas! Gospod Mazeroux vam ne sme biti odveč. Lahko govorite v njegovi prisotnosti, ker je zelo diskreten, in sicer že tudi informiran o vsej zadevi.» Tajnik utihne, Perenna pa sede poleg njega na kavarniško stolicu.

«Govorite odkrito, gospod Cacières. Gre vam očitno za nekaj, kar se mora pojasniti takoj, brez oklevanja in kar naravnost, pa če bi tudi bile pri tem potrebne besede, ki se navadno ne rabijo, makar iz uljudnosti. Mislim, da potrebujete denarja, je-li? Ali pa vsaj prispevek k svoji blagajni. Koliko potrebujete?»

Peruanski tajnik še enkrat pogleda Mazerouxa, vzdihne, pogleda okrog sebe, potem Perenni v oči, pa tak: povese pogled, pokašlja, potem se odloči in z gluhim glasom odgovori: «Petdesettisoč frankov!»

«Za vraga!» vzklikne Perenna. «Apetit imate. Kaj pravite, gospod Mazeroux? Petdeset tisoč frankov je že lep denar, tembolj... Hajde, dragi moj Cacières, ponovimo nekoliko: Pred nekaj leti sva se spoznala v Alžiru, kjer ste bili nekaj časa v službenih poslih, ka-li. Ker sem takoj spoznal, s kom imam posla, sem vas vprašal, če mi morete v doglednem času

pripraviti na moje ime Perenna dokumente, ki izkazujejo, da sem špansko-peruanskega pokolenja in da imam prav spoštovanja vredne prednike. Pritrdili ste mi, da dobim od vas takšne dokumente in zmenila sva se za ceno dvajset tisoč frankov. Prošli teden se je prefekt zanimal za moje dokumente in ko sem prišel sam na peruansko poslanstvo, sem izvedel, da ste baš vi dobili nalogo, da potrdite mojo istovetnost. Sicer je pa bilo vse v redu in pripravljeno. Z dokumenti gospoda Perenne, plemiča špansko-peruanskega pokolenja, ste mi pripravili zares prvovrsten državljanski stan. Ko sva se zmenila, kaj in kako je treba govoriti pred policijskim prefektom, sem vam izročil dvajset tisoč frankov. Kaj želite še več?»

Peruanski poslaniški tajnik se je že pomiril in lagotno naslonil svoje lakte na mizo ter odgovarjal:

«Zares, ko sva pred nekaj leti pričela govoriti o zadevi, sem mislil, da imam opraviti s človekom, ki se samo skriva za legionarsko uniformo in ki želi kedaj pozneje priti zopet do poštenega imena in življenja. Danes pa vidim, da gre za univerzalno dediščino Kozme Morningtona. Za njim boste jutri pod ponarejenim imenom potegnili milijon frankov in morda, kdo ve, čez malo časa tudi še dvesto milijonov. Zadeva je sedaj torej prav različna.»

Zdi se, da je ta argument zadel Perenna v živo in da on vprašuje le še zaradi lepšega: «Kaj pa, če odklonim vašo zahtevo?»

«Če odklonite, bom obvestil notarja in policijskega prefekta, da sem se pač temeljito zmotil v svojih poizvedbah in da se je poslanstvu v osebi gospoda Perenne zgodila velika in obžalovanja vredna pomota. S tem seveda konča vsako vaše nadaljnje vmešavanje in ne samo, da ne potegneta niti ficka, marveč vam grozi tudi ječa.»

«Pa seveda le skupno z vami, dragi gospod!»

«Z menoj, zakaj?»

«I, zakaj? Ker ste ponaredili javno listino!»

Tajnik ne odgovori, samo njegov že itak dolgi nos se še za spoznanje bolj podaljša. Don Luis se zasmeje.

Pošljite naročnino pravočasno!

LIHTAHNIA

V četrtek, dne 27. marca ob 9. uri dopoldne se vrši licitacija travnikov in njiv za leto 1924. mladoletnega Viktorja Klemenca. Vrši se na travniku (mesarica). 1203-a Iv. Perko, varuh.

PRISEGAM

da kupiš najceneje in najboljšo blago v modni trgovini

M. ŠINKOVIC, nasl. K. SOSS
LJUBLJANA, Mestni trg 19.
INVENTURNA PRODAJA.
SAMO DO KONCA MESECA

VINO

PODRUŽNICA

vinarske zadruga
„LJUTOMERČAN“
za ljutomerski in ormoški okraj v Ljubljani. Stara pot št. 9 poleg vojaške bolnice

nudi svojo zajamčeno pristna ljutomerska vina po ugodnih cenah in pod solidnimi plačilnimi pogoji.

VINO 667/a

Stavbene potrebščine, linolej, asfaltovanja, ksilolita flakovanja, specialna sredstva za izolacijo proti vlagi, izsušitev vlažnega zidovja, proti hišni in lesni gobi. — Mavčne plošče. — Strešna lepenka, ruberoid, lesni cement, katran, karbolinaj, asfalt, bitumen, mavec itd., itd.

LJUBLJANSKA KOMERCIALNA DRUŽBA
LJUBLJANA, Bleiweisova c. 18. 405/a

Perfekten mehanik

za pisalne in računske stroje se sprejme.

Oferte na trdiko 1184/a

ANT. RUD. LEGAT
SPECIJALNA TRGOVINA S PISALNIMI STROJI
MARIBOR, Slovenska ulica 7.

SALAMA

prve vrste, nova roba, popolnoma zrela
dobiva se povsod.

Prva hrvaška tovarna salame, subega mesa in masti

M. Gavrilović-a Sinovi d. d.
Petrijnja. 23

Zastopstvo za Slovenijo K. Bano in drug, Ljubljana, Celje in Maribor.

Največja izbera
slovitih Tanzpaar-steznikov
P. Magdič - Ljubljana
(nasproti glavne pošte)

Uedno v zalogi najpopolnejše fasona, ki napravijo vsako damo vitko kakor pač zahteva današnja damska moda

Cena od 35.— do 480.— Din

Največja izbera zadnjih novosti
spomladanskih klobukov in slamnikov
ravnokar došla v modnem salonu

Ida Škof - Wanek
naslednice
Ljubljana, Pod Trančo št. 2

Preoblikovanja in popravila se točno izvršujejo. Žalni klobuki vedno v zalogi.

Priznana solidne cene!

Umetna gnojila

prvovrstni rudninski superfosfat, superfosfat iz kostne moke ter razna mešana gnojila po najnižjih konkurenčnih cenah

dobavlja Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku.

1155/a

Enodružinska vila
v katero se lahko takoj vseli

s sedmimi sobami in vso pritekline, z električno razsvetljavo, s plino- in vodovodom itd., najmodernejša, najlepšem delu mestnega parka, s velikim vrtom za zelenjavo, sadnim vrtom in parkom v Mariboru je najceneje naprodaj.

Povprašaj naj se v Mariboru poštini predal 40.

Za takojšnji nastop na deželo se išče samostojna zanesljiva starejša

ženska pisarniška moč

ki je v vseh poslih dobro verzirana, spretna v računanju in strojeplaju. Hrana in stanovanje v hiši. Ono, ki so že na deželi služile imajo prednost. Ponudbe s navedbo plače naj se naslovijo na upravo lista pod „Dežela 25“ 1178-a

Pozor, čevljarji in trgovci z usnjem!

FRANC KRALJ, izdelovalec 1200/a

gornjih delov čevljev, **Moste-Ljubljana**, Društvena ulica št. 64, se priporoča za izdelavo vsakovrstnih gornjih delov čevljev tudi po meri. Usnje dá sam ali pa ga lahko prisose naročnik. Ravnotako se izdelujejo tudi raznovrstni vzorci iz lepenke. — Naročila sprejema tudi trgovka **A. Markun**, trgovina s usnjem, Ljubljana, **Kolodvorska ulica št. 41.**

RUSKI TISK — RUSSKAJA PEČATJ, d. z. o. z., Krško

ima na zalogi vse vrste

ruskih knjig,
kakor beletristične, znanstvene, šolske in otroške, velika zaloga not lastnih izdaj. Posebna biblioteka je ruski čitačji publikli za malo odškodnino na razpolago. Kataloge pošiljamo brezplačno. Cene znatno nižane. Plačljivo tudi v mesečnih obrokih. 1128/a

ERIKA

Najboljši in najpripravniji pisalni stroj za potovanje.

THE REX CO., LJUBLJANA
Gradišče 10
Telefon 268.

Opalografji v vseh velikostih in opalografijne potrebščine vedno v zalogi. 296/a

200.000 do 500.000 Din

posojila v svrhu povečanja obrata išče za dobo 1 do 3 let industrijsko podjetje v Sloveniji, katero se lepo razvija in je z naročili preobloženo. Vredno je 4 milijone dinarjev. Nudi vknjižbo na prvo mesto, 20 %, obresti in soudeležbo na dobičku. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Popolnoma varno in dobičkanosno“ 1181/a

Večjo množino dobrega jabolčnika
odda
sadjereja „Karolinski dvor“
pri Ptuj. 1178/a

Razglas.

Meščanska korporacija v Kostanjevici proda približno
500 do 600 m³ še stoječeg hrastovega lesa.

Gozd leži tik državne ceste pri Kostanjevici. Eventuelne ponudbe na Načelstvo meščanske korporacije v Kostanjevici.

1164/a **Načelstvo.**

Franc Swaty, Maribor

Utemeljeno 1879 1129/a

Tovarna umetnih brusilnih in odtegnilnih kamnov priporoča v nakup svoje svetovni glas uživajoče izdelke:

Swaty-kamen, znamke „Alumin“, Swaty-kamen „Diamond“ in „Swatyn“, najboljšo odtegnilne kamne za brivce, nadalje odtegnilne kamne za orodje, Swaty-kamen „Rapid“ v vseh zrnatih vrstah in Swaty-kamen „Grizlith“, kožne kamne za odstranitev kurjih oces in trde kože ter pile za nohte „Swatyn“, brusilne kamne za kose, znamke „Swatyn“, iz izvrstno brusilne tvarine.

Veliko skladišče pravih belgijskih kamnov in odlomkov, kakor tudi gladilnih in Carborundum-plošč vseh mer in raznih zrn. Najboljše žagline brusilne plošče v treh velikostih in dveh jakostih. Vsakovrstna brusilna in likalna sredstva in končne naravnih brusilnih kamni ter drčalniki.

Pisarna: Maribor, Malstrova ulica 5.